

**HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM**

Pusztavám Község Önkormányzata

2024.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához „, c. dokumentum szerint átdolgozva Pusztavám Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pusztavám község Fejér megye északkeleti peremvidékének egyik völgyében fekszik, melyet az Általér szel keresztül. Ez a völgy választja el a Vértes-hegységet a Bakonytól.

Elnevezése arra utal, hogy egykor vámszedőhely volt, Zsigmond király 1437-ben keletkezett egyik rendeletéből tudjuk, hogy itt létezett egy királyi vám, erről a hajdani "Vám" helységről kaphatta - feltételezések szerint - a mai Pusztavám a nevét.

Az első telepesek, 1715-től, túlnyomórészt magyarországi németek voltak a nyugat-magyarországi Vas, Sopron és Moson megyékből. Származási helyként két egymáshoz közel fekvő falut említenek Moson megyéből: Rajkát és Miklóshalmát (Nickelsdorf). E két településről érkezett kezdetben a legtöbb telepes. Az első betelepítéskor jelentős szerepe volt az evangélikus lutheránus vallásnak, kevésbé meghatározó a betelepülők nemzeti hovatartozása.

Ebben az időben békésen élt egymás mellett német, szlovák és magyar.

A második, kizárólag német betelepítési időszakban sok telepes érkezett Bajorországból. Az okiratok szerint nem lehet egységes őshazát meghatározni, mivel ők Németország és Ausztria különböző területeiről származtak. Az első időszakot a katolikus betelepítési szakasz követte a móri kapucinus kolostor segítségével. A katolikus papok átvették a lutheránusok lelkipásztori szolgálatát, közülük sokat a katolikus hitre térítettek.

A pusztavámi németek sorsa a betelepítés után hasonlóképpen alakult, mint más falvakban. A népesség számának gyors növekedése, a társadalmi nyomor sok német telepest arra kényszerített, hogy a XVIII-XIX. század fordulóján elhagyja a falut és a Dél-Bánát irányába, a Tolna megyei Paksra és Györkönybe illetve Lajoskomáromba vándoroljon tovább. Lajoskomáromban a pusztavámi lutheránusok egy új települést alapítottak. A két falu közötti baráti kapcsolatokat még e századig is ápolták.

Nemcsak Lajoskomáromban, hanem Németország sok területén kellett a pusztavámiaknak a II. világháború után új hazát keresni, melyet meg is találtak.

A II. világháború után Pusztavám gazdasági arculata teljesen megváltozott, ez mindenekelőtt számos ipari üzem létrejöttével függ össze. A művelésre alkalmasnak talált széntelepek feltárásával elkezdődött az azóta is tartó bányászkodás és az ehhez szorosan kapcsolódó iparosodás.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció

A sok munkalehetőség az eddig mezőgazdasággal foglalkozó települést ipari faluvá fejlesztette.

Számos munkalehetőséget adott a bánya, az Ikarus gyár, a Budalakk gyár, a Fűrészüzem, az erdészet és a mezőgazdasági szövetkezet. Ezek az üzemek sok embert vonzottak ide a környező és távoli településekről. E folyamat által a homogén, zárt faluközösség fellazult.

A gazdasági, politikai fejlődés Pusztavámot is érintette. A rendszerváltást követően a faluban is sok magánvállalkozás jött létre. A kárpótlási törvény sokaknak lehetővé tette, hogy újra szőlő- és földműveléssel foglalkozzanak.

Az elmúlt években a falu infrastruktúrája jelentősen javult, kiépült a telefonhálózat, a kábel tv, a csatorna és a gázvezeték.

A helyi kábeltelevízió a falu fontos eseményeiről tájékoztatja a lakókat. Törekvünk, hogy a technika segítségével a régi szokásokkal, hagyományokkal megismertessék a mai és a következő generáció tagjait, s ezeket az utókor számára megőrizzék.

A község önkormányzata igyekszik a falu lakóinak jobb életkörülményeket biztosítani.

1995 novemberében a faluban is megalakult a német nemzetiségi önkormányzat. Elsődleges feladata a német kultúra, nyelv és hagyományok ápolása és megőrzése.

A községben működik egy modern, szép óvoda. A gyerekek minden csoportban tanulhatják a német nyelvet. Az itt elsajátítottakra épül az iskolai nyelvoktatás.

Pár évvel ezelőtt az iskola szebb és nagyobb lett. Minden évfolyamban bontott csoportokban heti 5 órában tanulhatják a diákok a német nyelvet. 8 évi nyelvtanulás után sokan leteszik az alapfokú állami nyelvvizsgát.

A falu lakóinak még ma is kb. 50%-a német nemzetiségű. A mai modern világunkban a régi szokások, hagyományok lassanként feledésbe merülnek. Ezért fontos feladat a még fellelhető hagyományok ápolása, megőrzése. E cél érdekében működik Pusztavámon a nemzetiségi táncsoport, énekkar, és zenekar. Ezek a csoportok a valóban szép, színes pusztavámi népviseletet hordják, táncolják táncait, éneklük szép régi népdalait. Nagy sikerrel lépnek fel nemcsak belföldön, hanem külföldön is.

A fellépéseik révén községünk sok barátot ismert meg, melyek során később partnerkapcsolatok születtek. Több éve fűzik községünket igazi baráti szálak a németországi Geretsried, Hahnbach, és az osztrák Nickelsdorf településekhez. Az évenkénti találkozók mélyítik nemcsak e négy település, hanem e három ország közötti barátságot is.

Az itt élők megélhetését a szőlő és az erdőművelés biztosította, mely művelési ágak ma is jelen vannak a településen. Pusztavám része a "Móri-borvidéknek".

Napjainkban itt működik Magyarország utolsó mélyművelésű szénbányája, a Márkushegyi bányaiüzem. Jelenleg a lakosság túlnyomó része az iparban dolgozik, részint helyben, de főképp a két szomszédos városban, Mórban és Oroszlányon.

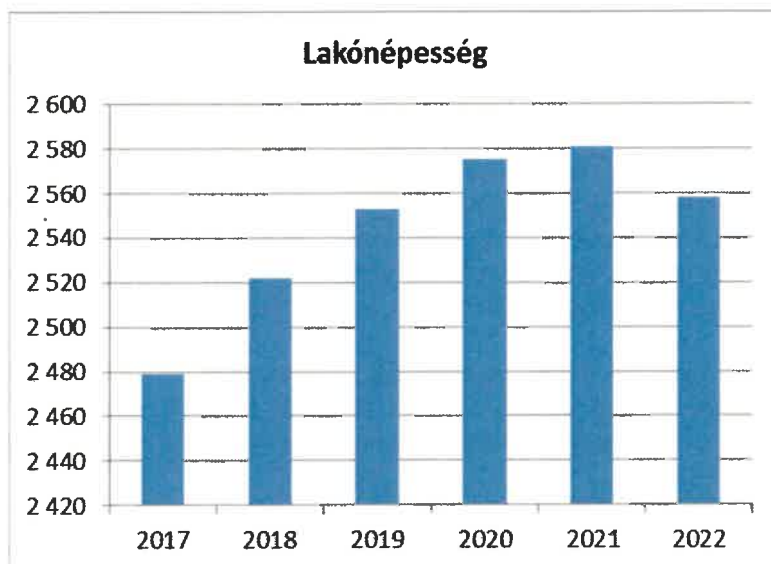
Intézményeink jól szolgálják az itt élők és látogatók, átutazók igényeit. Büszkék vagyunk lakosságunk önszerveződésére, a szerteágazó civil rendszerre. Hagyományápoló és művészeti szervezetek működnek, zene, tánc, ének területén. Idős embertársainknak nyújt második otthon a nyugdíjas klub, fogyatékos embertársainkat a mozgássérült klub karolja fel, kikapcsolódni, sportolni vágyók a sportegyesületben és horgászegyesületben találhatják meg számításaikat, biztonságukra polgárőreink vigyáznak.

Önkormányzatunk törekvése, hogy mind élhetőbb életet, mind szebb településképet alakítsunk ki ezen a helyen, ahol hisszük élni jó. Büszkék vagyunk településünkre, az itt lakók szorgalmára, vendégszeretetére, jó borainkra, szép erdeinkre, a hagyományainkat őrző viseletünkre, dalainkra, táncainkra.

Pusztavám község lakosságának száma 2022. december 31. állapotnak **megfelelően 2558 fő volt.** Településünk főbb demográfiai mutatóit az alábbi táblák tartalmazzák.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 479	bázis év
2018	2 522	101,73%
2019	2 553	101,23%
2020	2 575	100,86%
2021	2 581	100,23%
2022	2 558	99,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

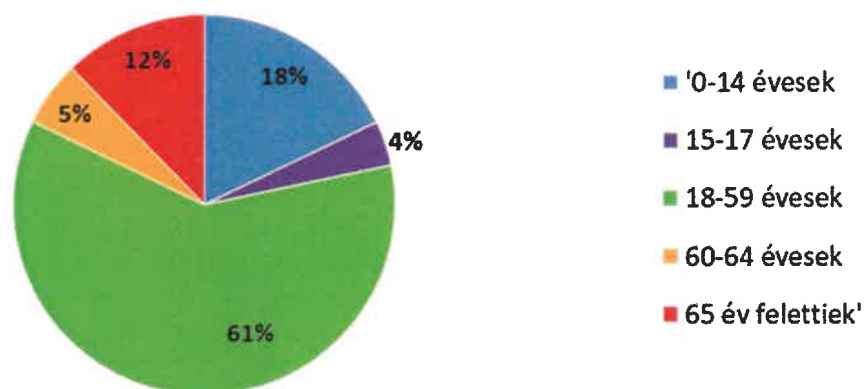
A demográfia tekintetében a település lakosság száma a vizsgált években 2500 fő felett volt, a bázisévhez képest növekedés, a 2021. évhez képest sajnos kismértékű népességszám csökkenés figyelhető meg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)

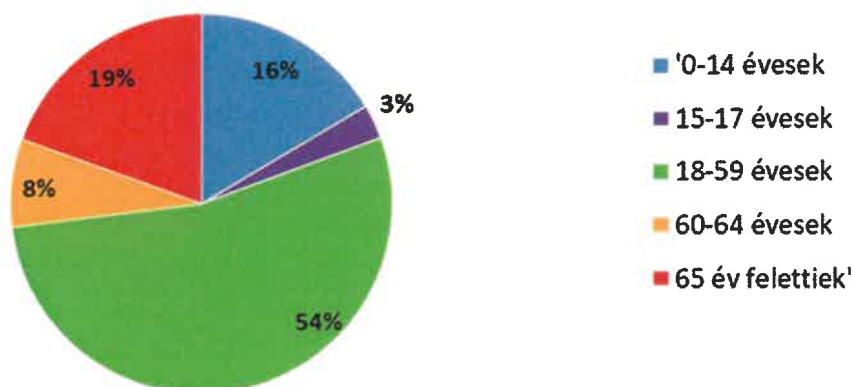
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 258	1 300	2558	49,18%	50,82%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	48	45	78	3,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	225	214	439	8,80%	8,37%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	48	38	86	1,88%	1,49%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	762	698	1460	29,79%	27,29%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	69	97	166	2,70%	3,79%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	154	253	407	6,02%	9,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

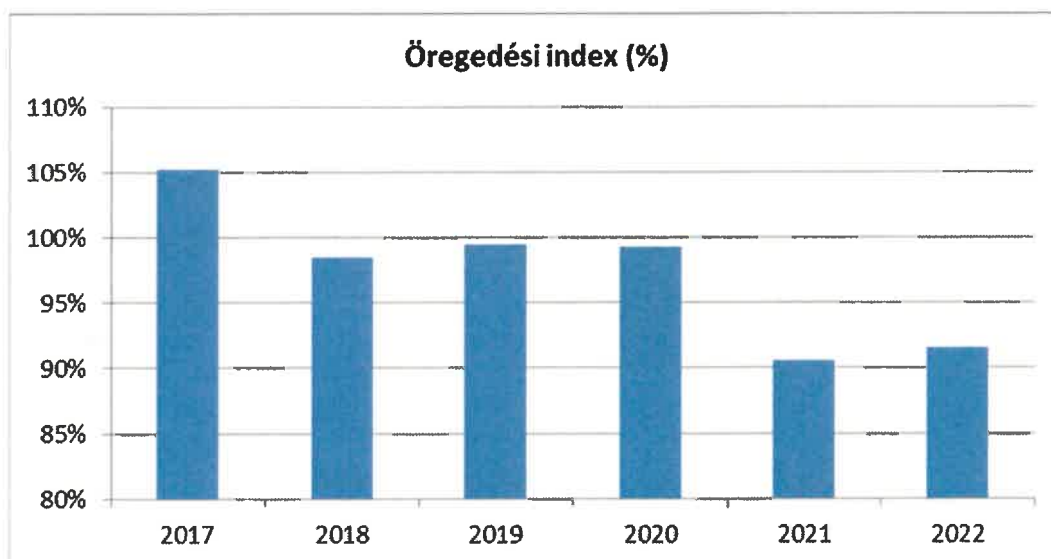
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség nemek szerinti vizsgálatakor megállapítható, hogy összességében a nők száma nagyobb a településen, a 15-59 éves korosztályban a férfiak vannak többen, és 60 év feletti korosztályban ez újra átfordul, a nők száma közel kétszerese a férfiakénak, ami igazolja az országos tendenciát, a férfiak halandósága magasabb a nőkénel. Mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában az életkor szerinti bontásnál kitűnik, hogy a település lakosságának nagyobb részét a 18-59 év közötti korosztály teszi ki.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	402	382	105,24%
2018	397	403	98,51%
2019	409	411	99,51%
2020	416	419	99,28%
2021	395	436	90,60%
2022	402	439	91,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index vizsgálatakor figyelembe véve a 65 év feletti és 0-14 éves korú állandó lakosok számát, megállapítható, hogy a 0-14 közötti korosztály létszáma enyhe mértékben, de emelkedik, a 65 év feletti lakosok száma hozzávetőlegesen stagnál a településen, így az előregedési index is azt mutatja, hogy a község fiatalodó tendenciát mutat.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 258	1 300	2558	49,18%	50,82%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	48	45	78	3,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	225	214	439	8,80%	8,37%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	48	38	86	1,88%	1,49%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekkorú népesség nemek szerinti összetételét vizsgálva látható, hogy a férfiak száma a korosztályban több, mint a nőké. A 0-2 évesek száma a lakosság 3 %-a, ami kissé emelkedő születésszámot mutat a 15-17 évesek számát tekintve. Ezek az adatok is igazolják, hogy a község oktatási-nevelési intézményeiben a kapacitás maximumában kell gondolkodni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-5,69
2018	18,18
2019	10,30
2020	-0,39
2021	3,52
2022	-3,12

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások tekintetében az adatokból látható, hogy az elvándorlás a 2017-es 2022-es évben volt jelen. 2018-ban és 2019-ben az állandó jellegű odavándorlás volt jellemző. A településről távozó és ide érkező lakosok száma az össznépeséghez képest 3-4%, tehát hozzávetőlegesen állandósult népesség található a településen

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-0,41
2018	-3,23
2019	0,00
2020	3,13
2021	-3,13
2022	-0,39

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élveszületések és halálozások számát tekintve a vizsgált időszakban többen haltak meg a településen, mint ahányan születtek, a népesség kismértékű természetes fogyása jellemző.

Értékeink, küldetésünk

Alapvető küldetésünk a mindenki számára „lakható” élettér fenntartása, Pusztavám Község fejlesztése, az önkormányzat oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális feladatai tárgyi feltételeinek javítása, a közrend, közbiztonság erősítése, az önkormányzattal együttműködő önszerveződő csoportok segítése. Fentiek alapján, a HEP keretein is túlmutató feladatként tűzzük ki a község kulturális hagyományainak feltárását, ápolását; az önkormányzati tulajdonú kulturális és oktatási intézmények tárgyi feltételeinek fejlesztését; a gyermekek testi és szellemi nevelésének elősegítését; az iskolás és óvodás korú gyermekek intézményen kívüli ellátásának segítségét; a közép- és felsőfokú oktatásban résztvevők támogatását; faluszépítő, környezet- és természetvédelmi akciók szervezését, azok támogatását, népszerűsítését; a nemzetközi kapcsolatok ápolását.

Az egészségmegőrzés, szociális tevékenységünk körében törekszünk az önkormányzati tulajdonú egészségügyi és szociális intézmények tárgyi feltételeinek javítására; egészségmegőrző, betegségmegelőző programok támogatására; az egészséges életmódra neveléssel kapcsolatos rendezvények támogatására; szociális tevékenységet folytató intézmények, szervezetek munkájának segítségére. Az egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés körében a községi-közösségi sporttevékenységgel kapcsolatos rendezvényeket, akciókat, a sportoló helyi szervezeteket támogatjuk, a tömegsportot népszerűsítjük.

Különös figyelmet fordítunk a közrend, közbiztonság fenntartására, az ilyen céllal működő helyi szervezetek támogatására; a közrenddel, közbiztonsággal és közlekedésbiztonsággal kapcsolatos rendezvények támogatására.

Elősegítjük a Civil Szervezetek működését, ennek keretében a szervezetek adminisztrációs és pályázati tevékenységét támogatjuk; a szervezetek együttműködését elősegítjük.

Az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával célunk, hogy a településünkön már jól működő gyakorlatot, folyamatokat továbbra is fenntartsuk: támogassuk, karoljuk fel a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, rászoruló családokat; munkalehetőségek biztosításával és közvetítésével zárkóztassuk fel az elszegényedetteket, illetve nehéz anyagi helyzetben lévőket; törekedjünk a munkanélküliség visszaszorítására, a fiatalok elhelyezkedésének támogatására. Alapvető célunk az idős korúak véleményének megismerésén keresztül a számukra kényelmes és biztonságot jelentő lakókörnyezet fenntartása, számukra szabadidős programok biztosítása, valamint bevonásuk a helyi közéletet érintő döntésekbe. Támogatjuk a fogyatékkal élőket, mind az akadálymentes életter kialakításával, mind a szabadidejük hasznos eltöltésével, valamint az integrálódásuk megteremtésével.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pusztavám Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó Pusztavámi Német Nemzetiségi Önkormányzattal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv (HEP IT) célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

A település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.)

Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózási politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedéstervezet. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladataul tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Pusztavám Község Önkormányzata mindenkori költségvetésében határozza meg a civil szervezetek, történelmi egyházak, alapítványok támogatására szánt támogatási összegeket és pályázati keretösszegeket, amelyek felosztásáról, a Képviselő-testület által átruházott hatáskörében a Pénzügyi Bizottság dönt, a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 7/2011. (IV.28.) sz. önkormányzati rendelete alapján.

Pusztavám Község Önkormányzata a gyermekek védelméről szóló 9/2020. (VII.6.) számú rendeletében szabályozza a gyermekvédelemmel, gyámügyi igazgatással kapcsolatos feladatait az 1997. évi XXXI. tv. felhatalmazása alapján.

Pusztavám Község Önkormányzata a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit a többször módosított 9/2020. (VII.6.) sz. önkormányzati rendeletében határozza meg.

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

A szociális rendeleteink az alábbi ellátási formákat tartalmazza:

- Települési támogatás gyógyszerkiadások viseléséhez,
- Támogatás gyermekszületéshez kapcsolódó költségek viseléséhez,
- Természetben szociális célú tűzifa juttatás,
- Rendkívüli települési támogatás.

Rendkívüli települési támogatás az alábbi célokra és személyeknek nyújtható:

- a) a lakhatást veszélyeztető krízisállapota miatt lakásfenntartással kapcsolatos legfeljebb 1 havi közüzemi, szolgáltatási díjhátralékkal rendelkezik, vagy a tárgyévi tüzelőanyag-költség kifizetése miatt anyagi többletterhet visel, vagy
- b) lakhatását veszélyeztető elemi kár elszenvedése miatt anyagi segítségre szorul, vagy
- c) egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó esetenkénti gyógyszerköltségeinek kifizetése megélhetését súlyosan nehezíti, vagy
- d) ⁸a társadalombiztosítási nyugellátásról rendelkező jogszabályban meghatározottak szerinti nyugellátásban részesül vagy keresőtevékenységet végez de megélhetése biztosításához anyagi segítségre szorul, vagy keresőtevékenysége a rendkívüli települési támogatás iránti kérelem előterjesztését megelőző 30 napon belül megszűnt; álláskeresési ellátásra nem jogosult; aktív korúak ellátásában nem részesül vagy
- e) elhunyt személy eltemetése miatt anyagi segítségre szorul vagy
- f) válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához vagy iskoláztatáshoz, vagy gyermek fogadásának előkészítéséhez vagy a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorul.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Önkormányzatunk stratégiai programjai között szerepel, hogy az esélyegyenlőségi program kompatibilitását és jogharmonizációját biztosítjuk a helyi építési szabályzattal illetve településrendezési tervvel, és az elkövetkező politikai ciklusra kiterjedő gazdasági programot is tartalmazó elgondolások szerepeljenek a következő ciklusprogramban.

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő önkormányzatunk számára.

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Köznevelés-fejlesztési terv**⁹ – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodik a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási

⁸ Módosította a 3/2021.(I.12.) önkormányzati rendelet 1.§-a. Hatályos 2021.01.13-tól.

⁹ Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diák szervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Önkormányzatunk a fent már hivatkozottak alapján a gazdasági koncepciója kialakítása, a mindenkori költségvetése tervezése során törekszik arra, hogy elkülönített forrásai álljanak rendelkezésre mind a szociális feladatai ellátása, mind a helyi civil szervezetek támogatása biztosítására. Önkormányzatunk az épített környezet kialakítása során fokozottan szem előtt tartja a fogyatékkal élők akadálymentes, élhető lakókörnyezetének kialakítását.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Önkormányzatunk korábban a Móri Többcélú Kistérségi Társulás keretén belül látta el a szociális szolgáltatást, családsegítést, gyermekvédelmi feladatokat, az óvoda fenntartását, a központi orvosi ügyelet biztosítását.

A jelenlegi helyzet viszont az, hogy az Önkormányzat 2024. január 1. napjával már nem tagja a Móri Többcélú Kistérségi Társulásnak, kötelező feladatait saját maga látja el a jogszabályokban meghatározott végzettséggel rendelkező személy foglalkoztatásával, így önkormányzati alkalmazásban áll a családsegítő, szociális gondozó is.

A mini bölcsőde és a német nemzetiségi köznevelési-közüktatási intézmények a Pusztavámi Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában működnek, a Pusztavámi Szivárvány Óvoda-Mini Bölcsőde valamint a Pusztavámi Német Nemzetiségi Általános Iskola. A bölcsőde kapacitása 6 férőhely, az óvoda 4 csoporttal működik, az általános iskola pedig 8 évfolyamos.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítése során a KSH által nyújtott adatokra, a TEIR adatbázisában található adatokra támaszkodtunk, minden esetben ütköztetve a rendelkezésünkre álló adatokkal.

Az esetleges adathiányokat saját adatgyűjtéssel egészítettük ki.

Az adatok az elemzésekhez és intézkedési tervek elkészítéséhez szükséges mélységben rendelkezésünkre állnak.

A következő területeken vannak adathiányaink:

- pályakezdő álláskeresők
- felnőttoktatásban résztvevők száma
- ápolási díjban részesítettek
- bölcsődébe beíratott gyermekek száma
- családtervezés
- tevékeny időskor
- időskorú járadékban részesítettek
- idősek kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése
- idősek informatikai jártassága
- az időseket célzó programok a településen
- nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
- iskolai juttatásban részesülők száma
- óvodai nevelés

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények

mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemossa, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintjük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A mélyszegénység településünkön nem kirívó problémakör, azonban mindenképpen számba veendő országos jelenség. A meglévő eseteket anyagi lehetőségeinkhez mérten kezeltük és a jövőben is kezelni tudjuk. Roma-kérdés, kezelendő probléma településünkön nincs.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

Szt. 4. § (1) E törvény alkalmazásában

a) *jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett*

aa) *a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és*

ab) *azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;*

b) *vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek*

ba) *külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy*

bb) *együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.*

Cst. 4. § E törvény alkalmazásában

i) *jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;*

j) *rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.*

A településen az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Az itt élők között előfordulnak alacsony iskolai végzettségűek. Pusztavámonon a vizsgálat szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony szakképzettség, illetve a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, az akarat hiánya.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A jelen fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

a) közfoglalkoztatást szervez,

b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,

c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,

d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Önkormányzatunk a törvényben előírt feladatainak eleget tesz, célszerű a munkaerőpiaci szereplők, intézmények még intenzívebb bevonása a fiatalok elhelyezkedése illetve a munkanélküliség felszámolása terén.

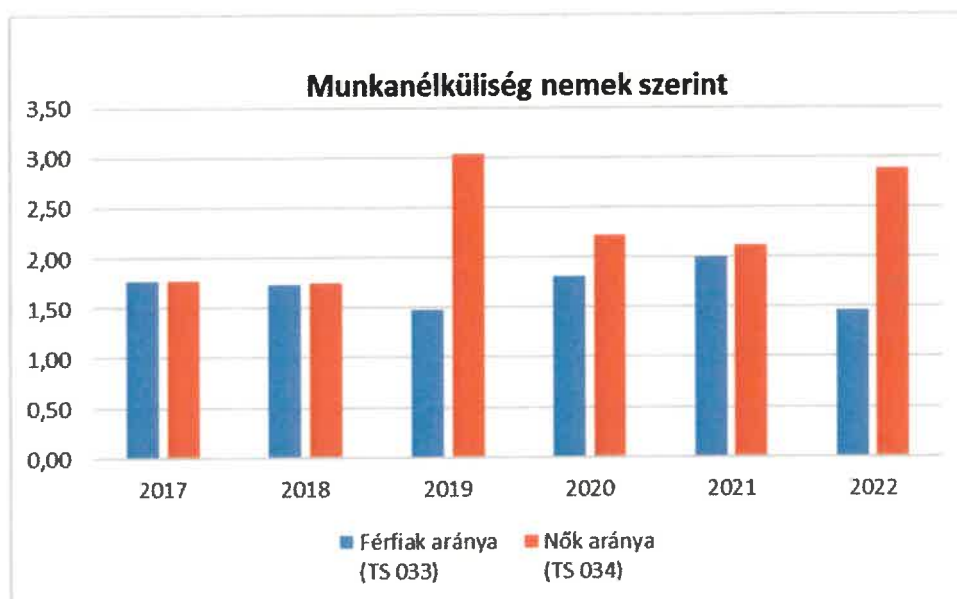
Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók a pályakezdők, hiszen az ő elhelyezkedésüket elsősorban a munkalehetőségek száma és a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Emellett a gyermekvállalást követően munkaerőpiacra visszatérő nők, a megváltozott munkaképességűek, illetve az idősebb nyugdíj előtt állók is ide sorolhatók.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	1,77	1,77	1,77%
2018	1,73	1,75	1,74%
2019	1,48	3,04	2,26%
2020	1,81	2,22	2,02%
2021	2,00	2,12	2,06%
2022	1,47	2,88	2,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

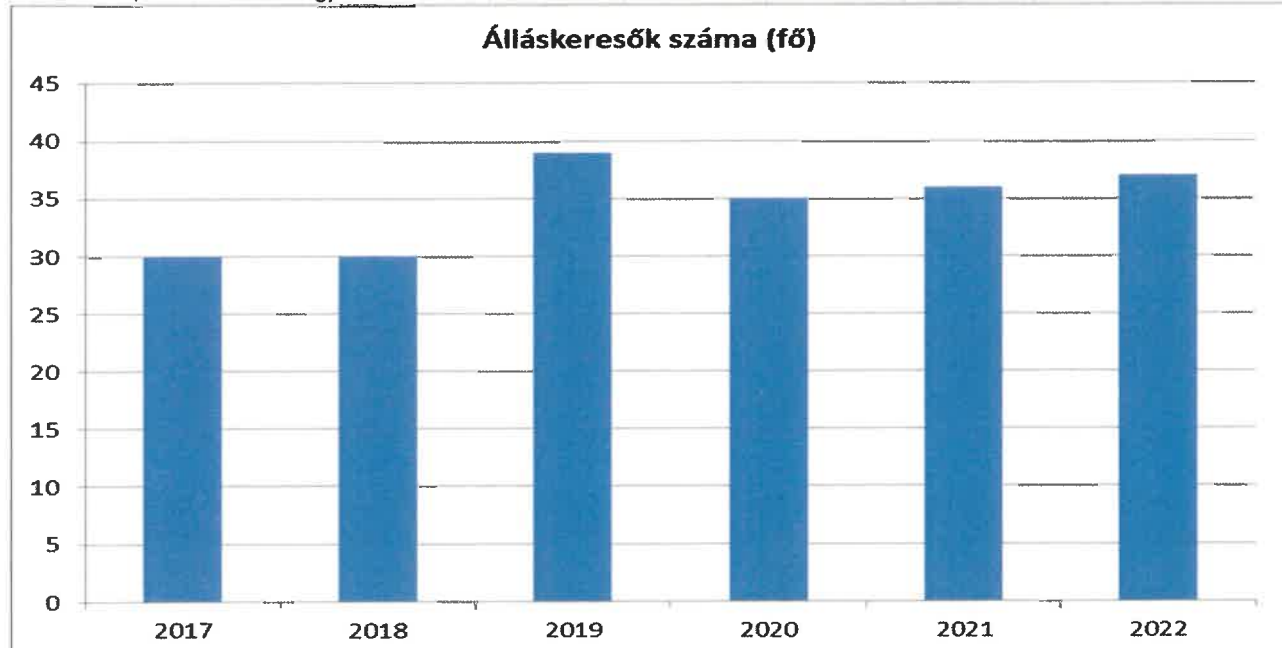

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A 3.2.1. táblázat szerint a nyilvántartott munkanélküliek száma emelkedő tendenciát mutat, illetve nincs lényegi eltérés a férfi és a női munkanélküliek száma között.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	30	30	39	35	36	37
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	0,00	2,00	4,00	2,00
	%	3,33%	6,67%	0,00%	5,71%	11,11%	5,41%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	1,00	5,00	5,00	4,00	4,00
	%	10,00%	3,33%	12,82%	14,29%	11,11%	10,81%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	5,00	7,00	4,00	1,00	4,00
	%	6,67%	16,67%	17,95%	11,43%	2,78%	10,81%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	2,00	5,00	3,00	0,00	3,00
	%	6,67%	6,67%	12,82%	8,57%	0,00%	8,11%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	3,00	6,00	8,00	4,00	2,00
	%	10,00%	10,00%	15,38%	22,86%	11,11%	5,41%
41-45 év (TS 042)	Fő	7,00	2,00	2,00	2,00	4,00	9,00
	%	23,33%	6,67%	5,13%	5,71%	11,11%	24,32%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	5,00	3,00	1,00	4,00	0,00
	%	13,33%	16,67%	7,69%	2,86%	11,11%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	5,00	3,00	4,00	4,00	3,00
	%	10,00%	16,67%	7,69%	11,43%	11,11%	8,11%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	3,00	5,00	2,00	5,00	4,00
	%	13,33%	10,00%	12,82%	5,71%	13,89%	10,81%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	2,00	3,00	4,00	6,00	6,00
	%	3,33%	6,67%	7,69%	11,43%	16,67%	16,22%

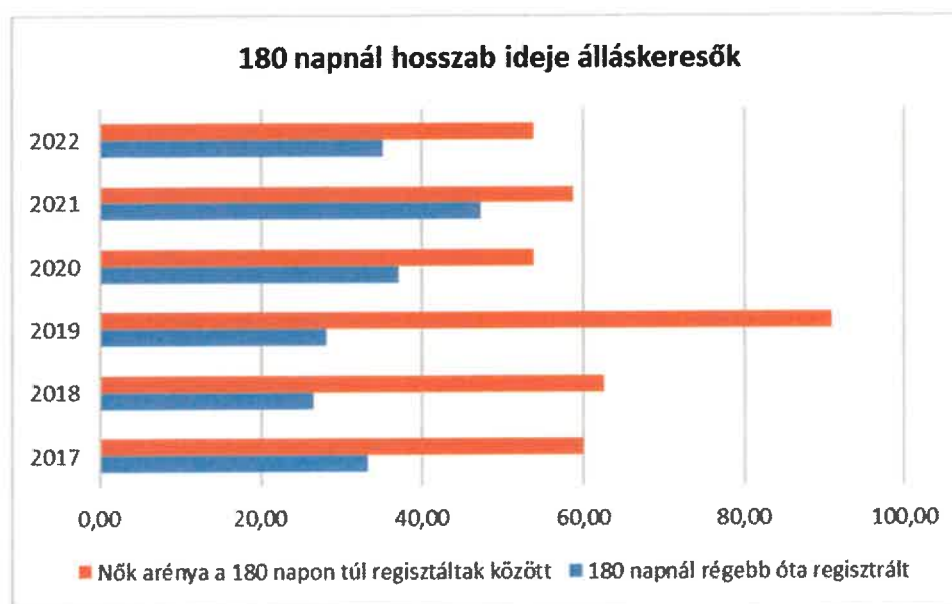
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. táblázat adataiból kitűnik, hogy a regisztrált munkanélküliek száma korcsoportonként közel azonos tendenciát mutat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	33,33	60,00
2018	26,67	62,50
2019	28,21	90,91
2020	37,14	53,85
2021	47,22	58,82
2022	35,14	53,85

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

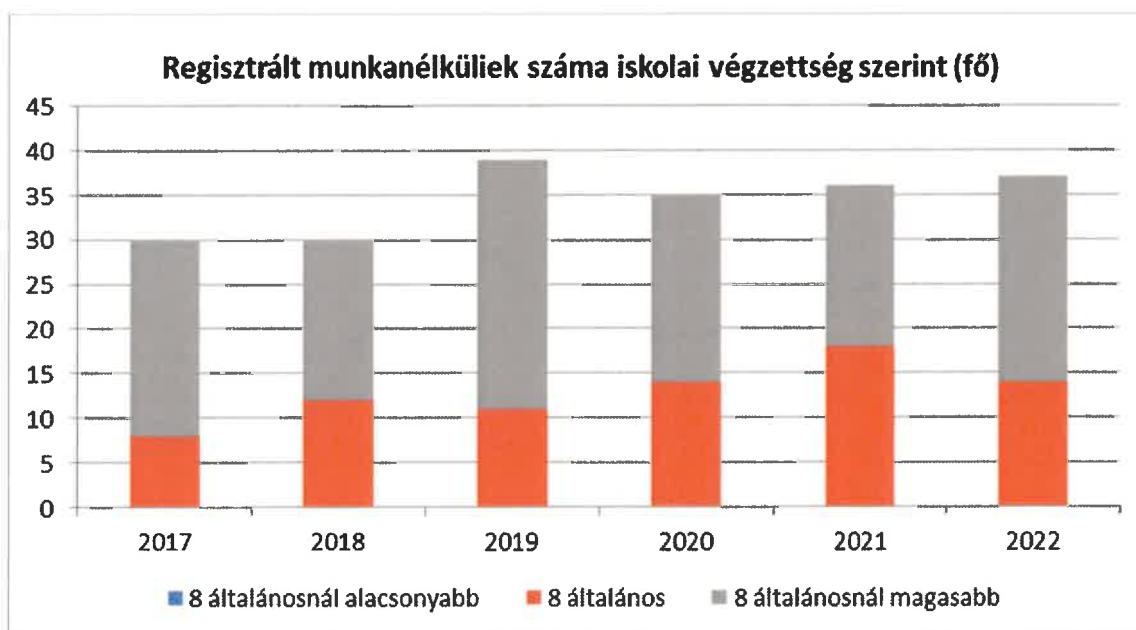
A 3.2.3. táblázat adataiból megállapítható, hogy a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma, csökkenő tendenciát mutatott, de 2020-2021. évben megnőtt, vélhetően a COVID járvány gazdasági hatásai miatt. A nők aránya az álláskeresők között magasabb a férfiakénál. A nyilvántartott álláskeresők száma persze messze nem azonos a ténylegesen munka nélkül lévők számával, de az ő számukról nincsen adatunk.

Fontos azonban kiemelni, hogy a munkanélküliek száma és a lakosság számához viszonyított aránya alacsony számadatot mutat, az adott problémákat az Önkormányzat természetesen kezeli, fontosnak tartjuk, hogy a későbbiekben az érintetteknek, különösen a pályakezdőknek szervezett foglalkoztatási programok feltérképezésével, szervezésével biztosítsuk az elhelyezkedésüket.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	30	0	0,00%	8	26,67%	22	73,33%
2018	30	0	0,00%	12	40,00%	18	60,00%
2019	39	0	0,00%	11	28,21%	28	71,79%
2020	35	0	0,00%	14	40,00%	21	60,00%
2021	36	0	0,00%	18	50,00%	18	50,00%
2022	37	0	0,00%	14	37,84%	23	62,16%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

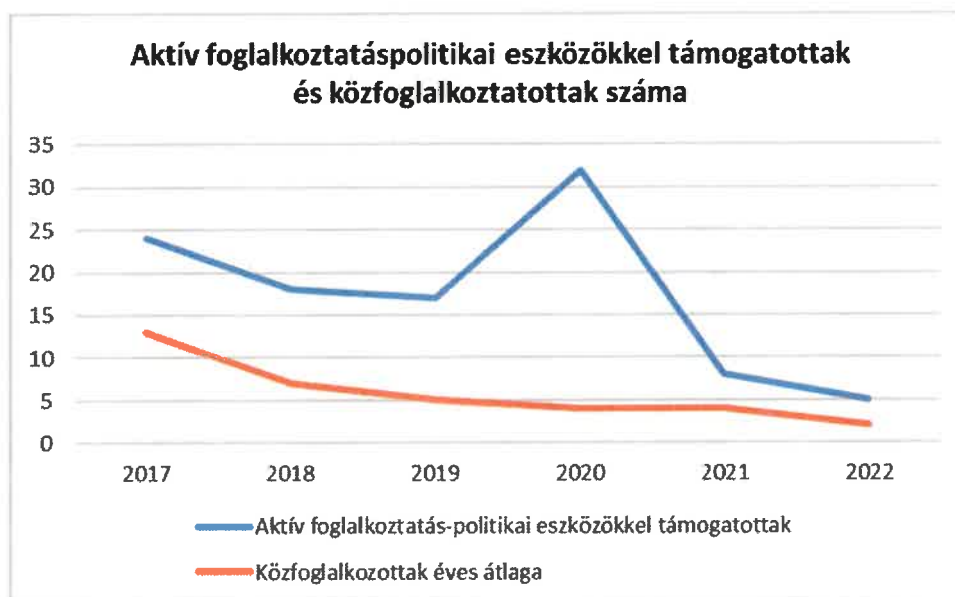
A 3.2.4. táblázat adatbázisában a regisztrált munkanélküliek megoszlása található, végzettségük szerint. Fontos kiemelni, hogy a minta iskolázottsági megoszlása a helyi képző programok tervezésekor lényeges információval szolgál, hiszen látjuk, hogy a 8 általánost végzett, illetve a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű csoportoknak kell-célszerű e programokat létrehozni. Az adatok szerint a magasabb iskolai végzettségű munkanélküliek száma volt több az elmúlt években.

c) közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban a foglalkoztatási hatóság által közvetített álláskeresők foglalkoztathatók, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni. A közfoglalkoztatásban részt vevők aránya csökkenést mutat, azonban számuk a település aktív korú lakosságához képest csekély, 1 %.2023. évben 1 fő közfoglalkoztatására került sor.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	24	13
2018	18	7
2019	17	5
2020	32	4
2021	8	4
2022	5	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A helyi bányüzem már nem számít jelentős munkáltatónak mint korábban, azonban mellette a helyi vállalkozások is folyamatosan fejlődő tendenciát mutatnak és kínálnak bővülő munkalehetőségeket a község lakosainak.

Munkaerőpiaci lehetőséget jelent Mór, mint kistérségi-járási központ közelsége.

A fent vázoltakon túl megoldási javaslatot keresünk, illetve valamiféle munkalehetőséget szeretnénk kínálni, helyben kezelve megoldva az esetlegesen felmerülő problémát. Így közelítve a kérdéshez, fontos, hogy az illető életkorát tekintve képes legyen ellátni a munkakörével járó feladatokat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük biztosított.

A településünkön ilyen célzott programok nincsenek, tekintettel a járási székhely (Mór) közelségére és az ottani munkaügyi központ tevékenységére. Javasoljuk az ilyen típusú programok településünkön történő jövőbeni meghonosítását.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segíti a móri illetve a székesfehérvári munkaügyi központ. Természetesen Polgármesteri Hivatalunk a munkalehetőségekről szóló megkereséseket hirdető tábláján kifüggeszti, tájékoztatva a lakosságot.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénység és a roma kérdés településünkön nem beazonosított problémakör. Ennek ellenére a szociális gyakorlatunk az egyedi eseteket kezelni tudja.

A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása nem jellemző, arra tekintettel, hogy ilyen társadalmi réteg a község kialakulásának történelmi múltjából adódóan nem alakult ki.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén nem tapasztaltunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli támogatásként szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a járási hivatal: időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, ápolási díjat
- a képviselő-testület a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást állapít meg.

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal közgyógyellátást illetve egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Az ellátásokat Önkormányzatunk a fent hivatkozott szociális rendelete alapján biztosítja.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az **álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás** nyújtható az Ft. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A **munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról** az Ft. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató

Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Ft. 25. §-a szerint **álláskeresői járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Ft. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresői támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Ft. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető lakhatási körülményeket. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) Az Önkormányzat bérlakás-állománya jó, jelenleg összesen 10 lakást foglal magában, amelyből 3 db szociális alapon kerül bérbeadásra. Továbbá szükséges megjegyezni, hogy a többi, úgymond piaci illetve egyedi alapon értékesített lakhatás is a helyi közösség érdekét szolgálja, legtöbbször szolgálati jelleg felfedezhető a bérbeadás során.

b) A szociális lakhatás igénye egyre inkább erősödő tendenciát mutat. Bár adatgyűjtése az Önkormányzatnak erre vonatkozóan nincs, de ismert egy-két lakossági beadvány, amely szociális lakhatásra irányult. A lakástámogatások különféle rendszere önkormányzati rendeleti szinten megjelenik. Beszélhetünk itt a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralék, valamint a települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viselése címszó alatt igényelhető önkormányzati támogatásokról, amelyek többnyire az állami normatíva terhére megvalósítható támogatási formák.

c) Az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nem alakultak ki a településen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A szempont nem releváns a településen.

e) A lakhatást segítő támogatások a jogszabályi kötelező ellátásokra korlátozódnak, kizárólag lakhatási támogatás vehető igénybe. Ezen kívül rendkívüli élethelyzetben átmeneti segélyként tűzifa is igényelhető, mely tekinthető lakhatást segítő támogatásnak. Településünkön a rászoruló számára biztosított tűzifa-támogatási rendszer jól működik az elmúlt évben 38 fő részesült tűzifa támogatásban.

f) Az eladósodottság szintjéről közvetlen adatok nem állnak rendelkezésre, azonban a devizaválság miatt számos család került olyan helyzetbe, hogy csak ingatlanának értékesítésével tudott megszabadulni a költségvetését meghaladó terhet jelentő adósságteherrel. Továbbá kis összegű személyi kölcsönök egybegyűrűző hatása jelent sokszor anyagi erőforrásaikat meghaladó terhet, az arra rászoruló családok számára. A szociális támogatási igények nem követik ezt a tendenciát, csekély mértékű növekedés mutatkozik, mely nem mutat közvetlen korrelációt az eladósodottsággal.

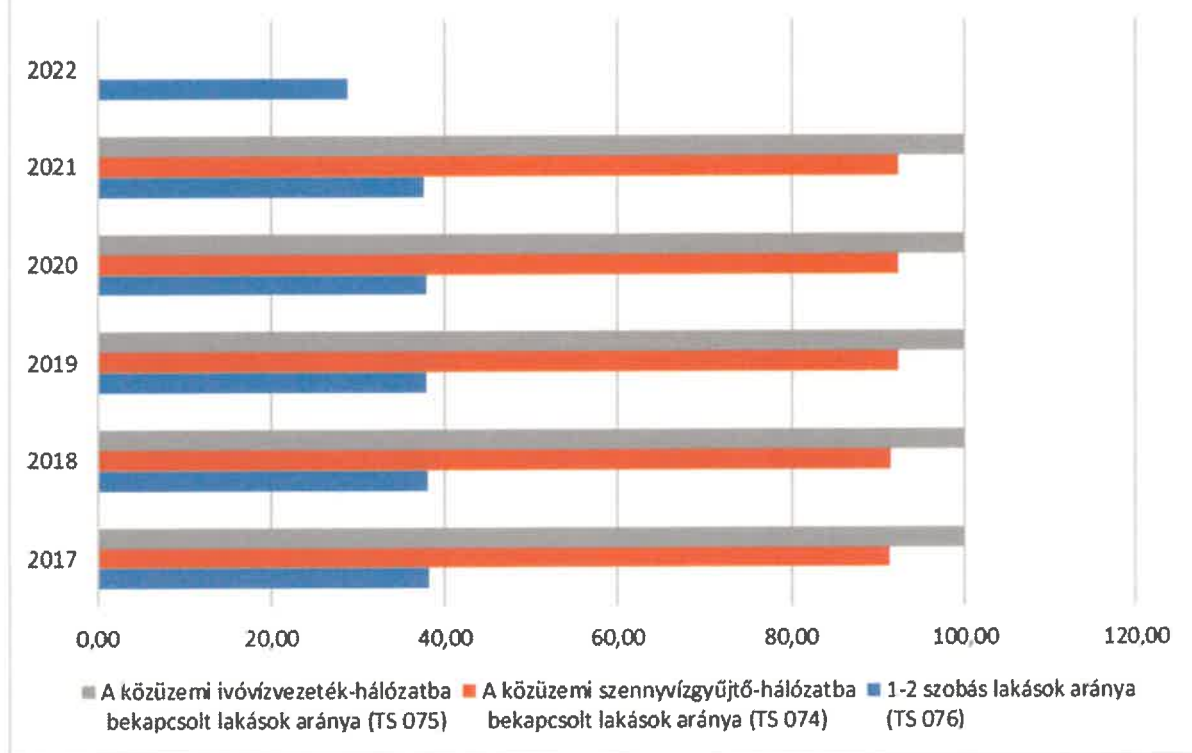
g) A lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés problémája nem jellemző.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	986	1	1,01	38,13	91,38	100,00
2018	987	1	1,01	38,10	91,39	100,00
2019	984	0	0,00	37,91	92,38	100,00
2020	986	2	2,03	37,83	92,39	100,00
2021	988	3	3,04	37,65	92,41	100,00
2022	986	0	0,00	28,90	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

A 3.4.1. számú táblázat elemzi a lakásállomány alakulását. Ezen adatok alapján megállapítható, hogy a lakhatás feltételei településünkön megfelelőek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A 3.5 pont nem releváns a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és falugazdász szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A fenti jogszabályok mentén és a rendelkezésünkre álló adatok alapján az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést az alábbiak szerint elemezzük:

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	52	8,00
2018	1	0	0	1	51	7,08
2019	1	0	0	1	50	1,00
2020	1	0	0	1	50	2,65
2021	1	0	0	1	37	3,78
2022	1	0	0	1	49	3,25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hozzáférés mindenki számára biztosított, a szolgáltatás megfelelő. Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés a településen biztosított, elhelyezése új építésű, felszerelt épületben, az Egészségházban történik. A szakellátáshoz való hozzáférés Mórton biztosított.

A központi ügyelet biztosítása 2023. december 31. napjáig a Móri Többcélú Kistérségi Társulás keretében történt, 2024-től ez már állami feladattá vált.

A lakosság egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a szívbetegségek, magas vérnyomás, emésztőszervi és anyagcsere betegségek, reumatológiai betegségek nagy számban fordulnak elő. A gyermekek esetében az asztma, illetve emésztőszervi megbetegedések.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A hozzáférés mindenki számára biztosított, a szolgáltatás megfelelő.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A hozzáférés mindenki számára biztosított, a szolgáltatás megfelelő.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjai maradéktalanul érvényesülnek, az ételek változatosak, ízletesek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított, külön kiemelésre érdemes a futball egyesület, ahol minden gyermek ingyenesen vesz részt az edzéseken és ingyenesen jut felszereléshez. A sportprogramokhoz való hozzáférés biztosított az óvodás és általános iskoláskorú gyermekek számára intézményi és egyesületi szinten is. Az Önkormányzat hagyományosan támogatja a sportegyesületeket pénzügyi forrással és helyiség biztosításával is. Felnőtt sportprogramokat önkormányzati szinten egyesületek támogatásával közvetetten támogat az Önkormányzat. Közösségi sportpálya megvalósítása településen folyamatos, azonban jelenleg a község felnőtt lakosságának sportolási igényét nem biztosítja ezért inkább a természetjárásra, lovaglásra, kerékpározásra van lehetőség a település természeti adottságaiból adódóan.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A hozzáférés mindenki számára biztosított, a szolgáltatás megfelelő. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított az idősellátás területén, e mellett a szociális étkeztetés igénybevételére is van mód, akár az étel házhozszállításának igénylésével.

g) drogprevenációs szolgáltatások

A település ilyen jellegű szolgáltatást nem biztosít, a családsegítőn keresztül azonban elérhető a szolgáltatás. Az általános iskolában drogprevenációs előadás került megszervezésre.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem tapasztalunk hátrányos megkülönböztetést. Az akadálymentesítés minden intézményben biztosított.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül nem jellemző, illetve a pozitív diszkrimináció igényének felmerülése sem jellemző, az Önkormányzat támogatási rendszerében ez nem jelenik meg.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település Művelődési háza számos rendezvénynek ad otthont. Az állandó programok, mint pl. néptánc, alakformáló torna, baba-mama klub, sport-oktatás kellemes időtöltést biztosítanak. A nagy teremben gyakran rendeznek bálakat a szórakozni vágyóknak. Az épület ad otthont a könyvtárnak, ahol sok könyv várja az olvasni vágyókat. A civil szervezetek aktívak, és tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. A közösségi élet színterei, fórumainak hozzáférése jó színvonalú. A Művelődési Ház ingyenes rendezvényei diszkriminációmentesen hozzáférhetőek, a könyvtár megközelíthető akadálymentesen.

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)(TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	1 300	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléstük)

A közösségi együttéléssel kapcsolatos problémák nem merültek fel a lakosság különböző rétegei között, Pusztavám község területén német nemzetiségű lakosság van jelen, német nemzetiségi önkormányzat működik, német nemzetiségi hagyományörző csoportok működnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi összetartás erős, szükség esetén a községünk lakói akár egy emberként mozdulnak meg segítő szándékkal.

Segítő szervezetek a községben működnek, kiemelésre érdemes a Katolikus Karitasz munkája, de e mellett sok az önkéntes egyéni segítségnyújtás, a családsegítő javaslatára és lakossági kezdeményezésre végzett gyűjtés.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Pusztavám község a török időkben elnéptelenedett, Auersperg Mária Antónia grófnő telepítette újra németajkú lakossággal 1730-tól kezdődően. A német nemzetiségű lakosság még ma is jelen van a településen, német nemzetiségi önkormányzat is működik a települési önkormányzattal együttműködésben. A Pusztavámi Német Nemzetiségi Önkormányzat célja a német nemzetiségű lakosság sajátos kultúrájának megőrzése, anyanyelvük ápolása és fejlesztése, a régi szokások, hagyományok megőrzése. A község német nemzetiségi oktatási intézményei (Szivárvány Óvoda-Mini Bölcsőde, Pusztavámi Német Nemzetiségi Általános Iskola) is az ő fenntartásában állnak, az intézményekben minden évben megszervezésre kerülő nemzetiségi hét programjai is a fenti nemzetiségi célokat szolgálják. Hagyományörző szakkör, valamint nemzetiségi énekkar (Pusztavám Község Német Nemzetiségi Énekkar), táncsoport (Pusztavámi Német Nemzetiségi Táncsoport Egyesület) és zenekar (Pusztavám Község Német Nemzetiségi Fúvószenekar) is működik.

A nemzetiségi önkormányzat a lakosság körében nagy érdeklődésre számot tartó rendezvényeket is szervez, hagyományos svábbált, szüreti mulatságot.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Számos civil szerveződés van jelen a településen, Nyugdíjas Klub, Polgárőr Szervezet, Sport Club, Motoros Nemzetiség, a közoktatási intézményekben szülői szervezetek. E szervezetek a település kulturális és egyéb eseményein is részt vesznek, segítenek a szervezésben, önkéntes segítő munkájukkal gyarapítják a közösséget.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településünkön nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

Német nemzetiségi önkormányzat működik településünkön, (Lásd.3.7.d. pont!) amelynek működése az alább felsorolt jogszabályi keretek között történik és biztosított.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.)

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>A mélyszegénységben élők (romák) helyzete nem jelent számottevő problémát községünkben. E mellett azonban – megelőzőként – a munkaerőpiac területén a munkanélküliség felszámolása, a foglalkoztatás fejlesztése, a pályakezdekők munkához jutásának elősegítése igényel beavatkozást.</p>	<p>- A munkaerőpiaci lehetőségekről szóló információk intenzívebb, rendszeres megjelenítése településünkön, állásbörzék szervezése, munkaerőpiaci közvetítés, együttműködésben a munkaügyi központokkal, a helyi illetve a vonzáskörzetben található munkáltatókkal. Képzési/átképzési lehetőségek közvetítése. Tájékoztatás a regisztrált munkanélkülieknek adható támogatásokról. Nem regisztrált munkanélküliek Munkaügyi Központba való beutaztatásának biztosítása</p>

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. Illetve a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális hálózaton keresztül valósul meg. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 258	1 300	2558	49,18%	50,82%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	48	45	78	3,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	225	214	439	8,80%	8,37%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	48	38	86	1,88%	1,49%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

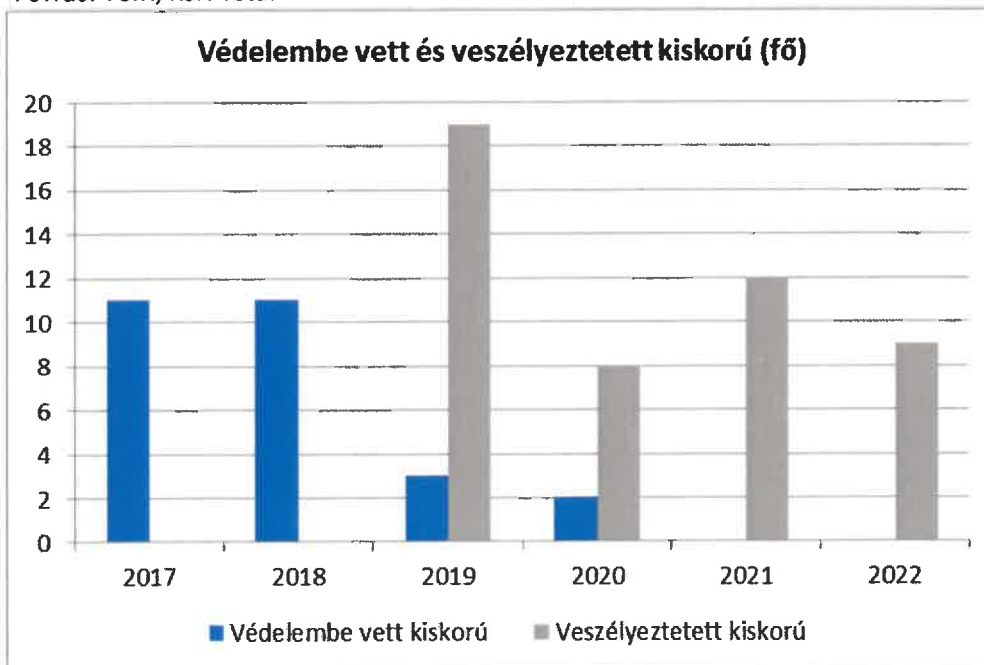
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek helyzete

A **Veszélyeztetettség**: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel**: a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyámhatóság feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekvédelem területén meghatározó szerepet tölt be jelzőrendszer. A család és gyermekjóléti szolgálat feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, hatékonyságát nagyban befolyásolja a tagok együttműködése.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	11	0
2018	11	0
2019	3	19
2020	2	8
2021	0	12
2022	0	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján látható, hogy a településen védelembe vétel 2021-re teljesen megszűnt. A vizsgált időpontban a veszélyeztetett kiskorúak száma 0 és 8 fő között mozog. Az adatok alapján elmondható, hogy a település nagyon szerencsés helyzetben van.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása
- d) Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) a nevelésbe vétel,
- e) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. rendelkezései szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Gyermek-étkeztetés: Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő kérelmére a bölcsődében, mini bölcsődében, az óvodában, az általános iskolai menzai ellátás keretében, valamint ezen intézmények zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és tanítási szünetek időtartama alatt.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §). A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek közös és objektív probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt.

Erre tekintettel célunk a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A mindenkori veszélyeztetettséget széleskörűen, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése ugyanis az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt rejtve maradhatnak. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillettek. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A mindenkori helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer.

Pusztavám község lakosságának száma a 2022. december 31. állapotnak megfelelően 2575 fő volt. Ebből a 0-18 éves korosztály létszáma: 575 fő volt a 2022-es adatok alapján.

2022. december 31-én Pusztavám Községben összesen 0 gyermek állt védelembe vétel alatt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
--

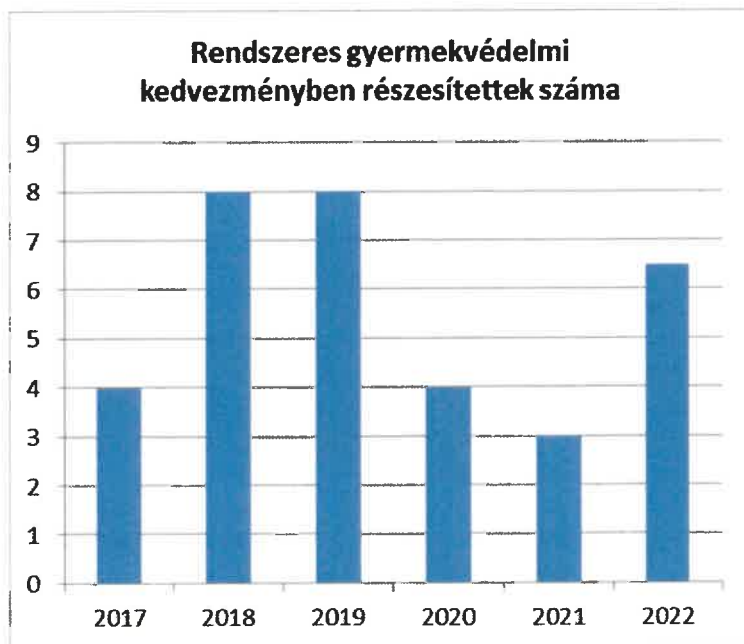
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma igen alacsony, étkeztetési díj kedvezményük, támogatásuk önkormányzati rendelettel biztosított. Községünkben évről- évre csökkenő tendenciát mutat, amely a mellékelt diagrammon is egyértelműen látszik.

Helyi adatgyűjtésre hivatkozva elmondható továbbá, hogy a 2018. évben további csökkenése látható azon családok számának, akik igénybe tudták venni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény által biztosítottakat. A csökkenő tendencia a családok jobb vagyoni és szociális helyzetére vezethető vissza, valamint arra hogy a jogszabályi környezet, mely alapján a családok jogosulttá válnának a támogatásra évek óta nem változott.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát a 4.1.2. sz. táblázat tartalmazza.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	4
2018	8
2019	8
2020	4
2021	3
2022	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a jegyző a család egy főre eső jövedelme arányában állapítja meg. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben egyébként jogosultak, de nem részesülők egyrészt a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól), és azért is, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását.

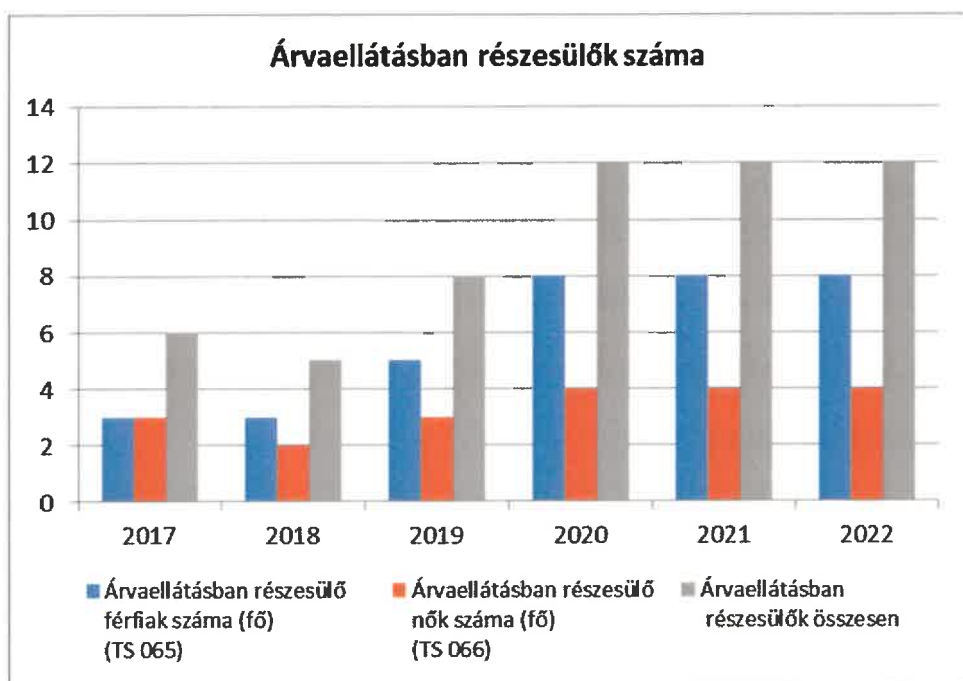
Pusztavámon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2018-ban és 2019-ben volt a legmagasabb, 8 fő, az utóbbi évben már csak 7 fő. A táblázat adatai alapján is látszik, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is rendkívül alacsony, mint ahogyan a munkanélküliséggel kapcsolatos mutatók is, ami egyértelmű, hiszen, ha a szülők rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, a gyermekek körülményei is javulnak.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya nem mérhető közvetlenül, mivel kötelező szociális ellátáson kívül önkormányzati támogatás nem vehető igénybe, adatra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számából lehet következtetni, azonban pl. az egyedülálló szülőket megillető vagy a gyermekek speciális igényeinek biztosítását szolgáló MÁK családtámogatás formák nem ismertek (emelt összegű családi pótlék, 3 éves kor feletti GYES stb.).

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	3	3	6
2018	3	2	5
2019	5	3	8
2020	8	4	12
2021	8	4	12
2022	8	4	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

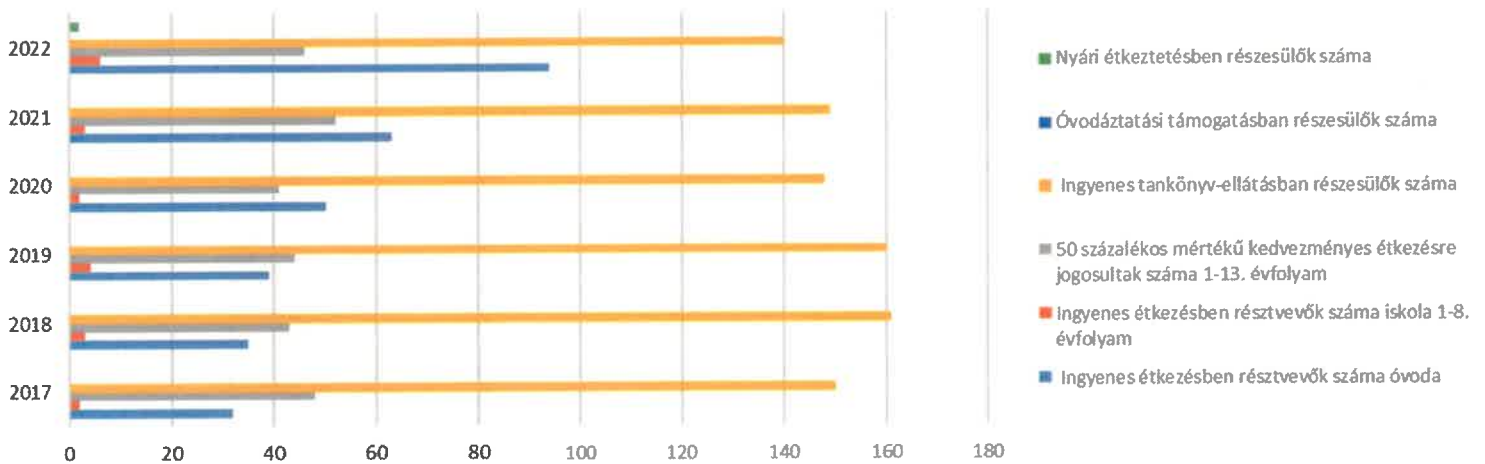
d) kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	32	2	48	150	0	0
2018	35	3	43	161	0	0
2019	39	4	44	160	0	0
2020	50	2	41	148	0	0
2021	63	3	52	149	0	0
2022	94	6	46	140	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs nem magyar állampolgár gyermek regisztrálva.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs nem magyar állampolgár illetve állampolgársággal nem rendelkező gyermek regisztrálva.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs ilyen beazonosított probléma.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Möt. értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az alapellátások fentebb már részletezésre kerültek, az érintett célcsoport is hozzáfér ezen ellátásokhoz, az orvosi rendelők akadálymentesítettek.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások a hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet,
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

Gyermekek átmeneti gondozása: A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a szünidei gyermekétkeztetés esetében is.

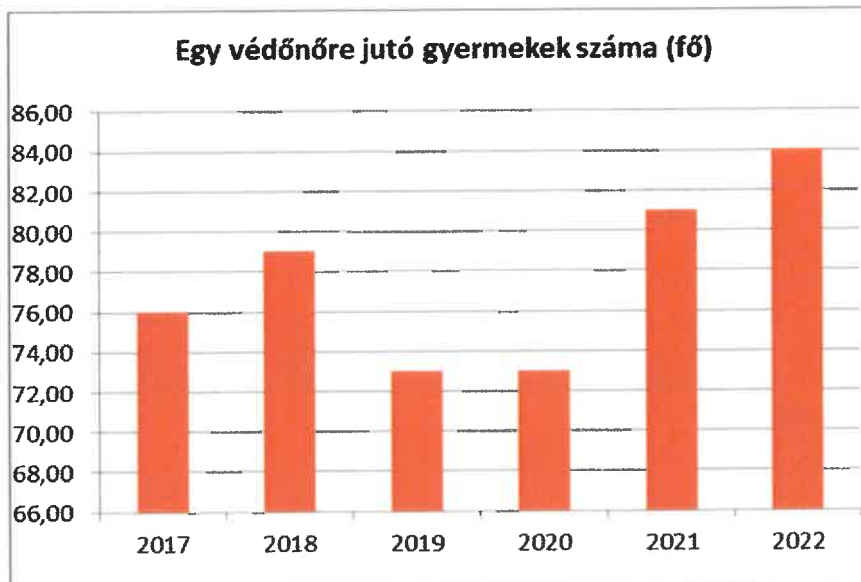
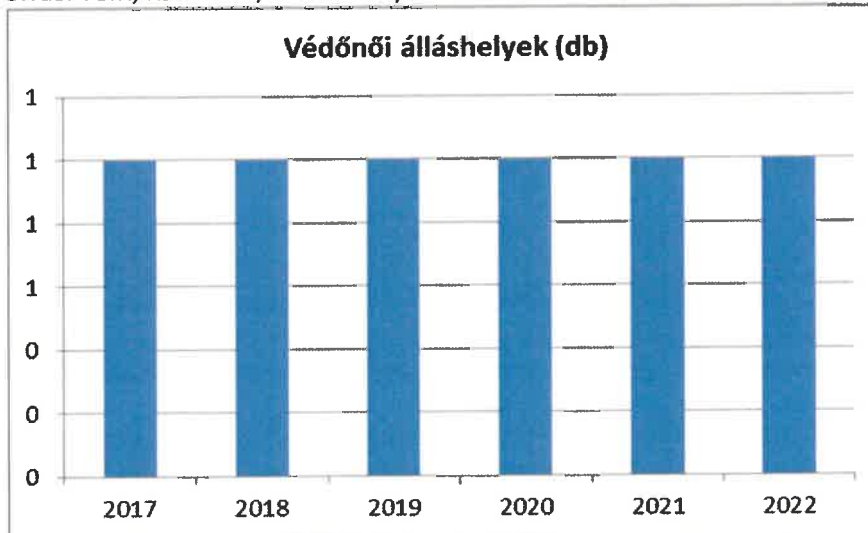
Pusztavám Község Önkormányzata a gyermekek részére az oktatási intézményeiben (a Pusztavámi Szivárvány Óvoda – Mini Bölcsődében és a Pusztavámi Német Nemzetiségi Általános Iskolában) biztosít napközbeni ellátást.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások a hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. Pusztavám Önkormányzata 1 fő családsegítő alkalmazásával biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatás kötelező feladatát.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	76	76,00
2018	1	79	79,00
2019	1	73	73,00
2020	1	73	73,00
2021	1	81	81,00
2022	1	84	84,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A község egy védőnői körzet alá tartozik, mely 2023. július 1. napjától állami feladatellátás körébe került át. Mint már korábban is látható volt az adatokból, a gyermekek száma emelkedik a községben.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Betöltetlen felnőtt – és gyermekorvosi praxis az évek során nem volt a településen. Pusztavám háziorvosa az állandó lakónépesség 80%-át látja el. A gyermekek száma a gyermekorvosi rendelés megjelenésével nőtt. Az ellátás tehát biztosított, egy háziorvos látja el a felnőtt és a gyermekorvosi teendőket.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Biztosított, a 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó ellátás a településen gyógytornász, logopédus és pszichológus által vehető igénybe, egyéb speciális fejlesztést csak Székesfehérváron vehetnek igénybe a rászoruló külön térítés ellenében.

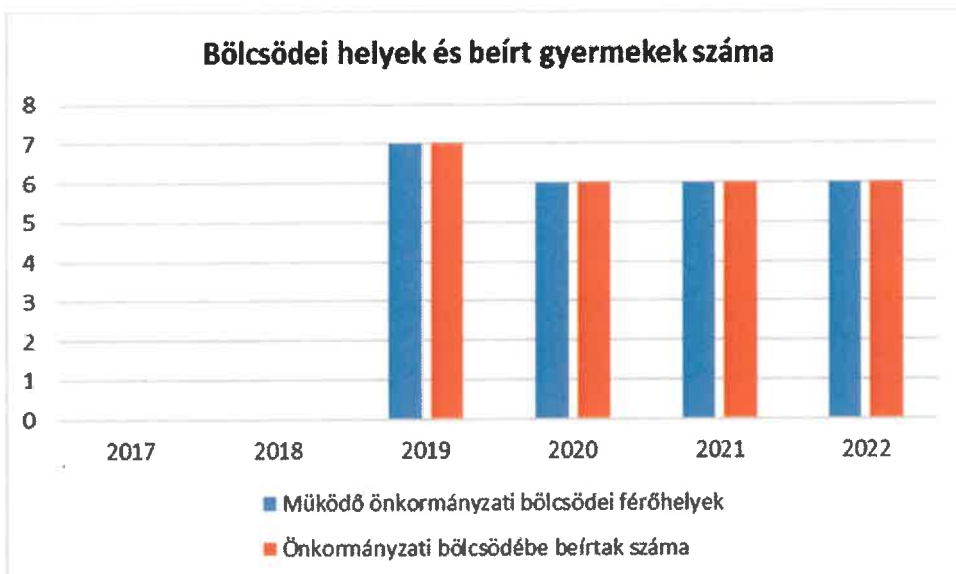
d) gyermekjóléti alapellátás; e) gyermekvédelem; f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti alapellátást az Önkormányzat a Család és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül tudja ellátni. Az ellátás biztosításáról, kifejtett tevékenységéről a szolgálatvezető évente beszámol a Képviselő-testületnek. A szolgáltatás segítséget nyújt a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítéséhez, a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez, illetve a már kialakult veszélyeztető helyzet megszüntetéséhez, a családból való kiemelés megelőzéséhez.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	7	7
2020	6	6
2021	6	6
2022	6	6

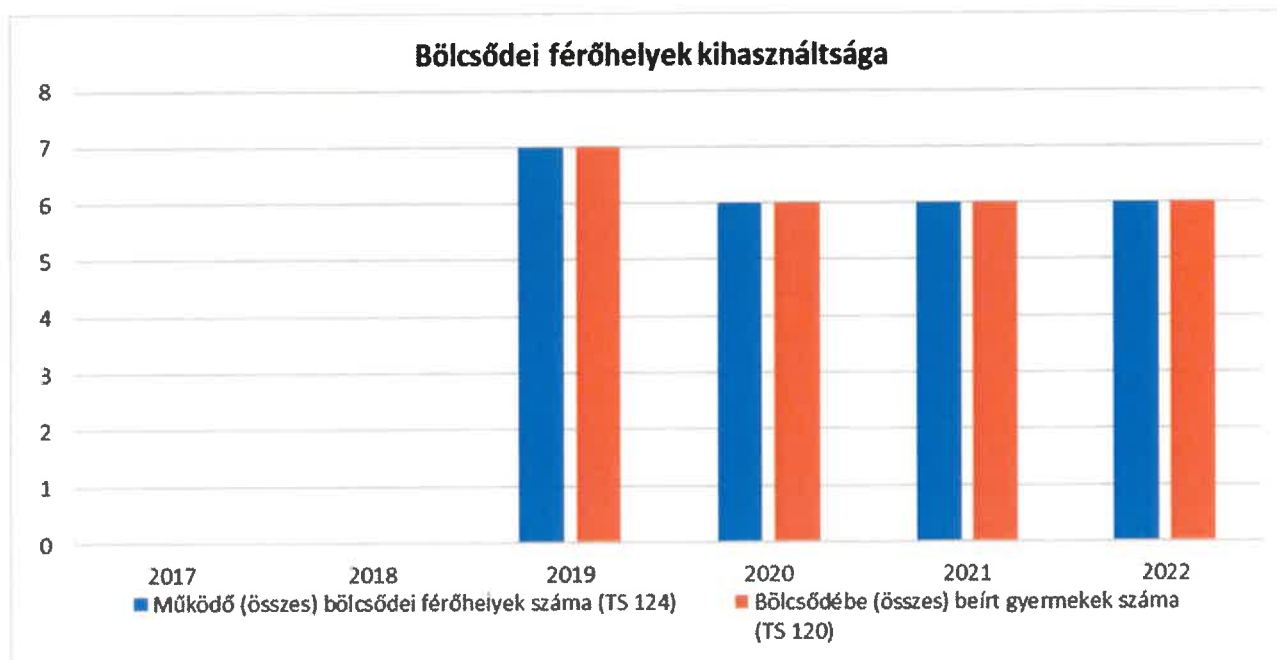
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	7	7
2020	0	0	0	0	6	6	6	6
2021	0	0	0	0	6	6	6	6
2022	0	0	0	0	6	6	6	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődei ellátás 2019. évtől működik teljes létszámban, mivel a gyermekek száma növekedő tendenciát mutat, a bölcsődei kapacitás 100 %-ban lekött.

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremelési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

(4) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családbafogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Az ellátások közül az önkormányzat/jegyző feladata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása, a gyermekétkeztetés biztosítása, a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, a gyermekek átmeneti gondozása megoldása (helyettes szülő biztosítása), valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása.

g) Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat az Önkormányzat kifejezetten nem lát el. A különféle krízishelyzeteket a Család és Gyermekjóléti Központ kezeli, hétvégén felmerülő eseteket többnyire Mór látja el. Az Önkormányzat átmeneti segélyt folyósít természetben vagy pénzügyi ellátásban az önhibáján kívül krízishelyzetben került személyek, családok számára.

h) Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten szervez programokat a gyermekek részére, a falunapon külön gyermekek részére biztosított programokkal illetve a szünidőben egy hetes nyári táborral, az általános iskola 2 hetes Erzsébet táborokkal. A szünidei programok további fejlesztésére igény mutatkozik, hiszen egyre több családban probléma a gyermekek nyári felügyeletének a megoldása. Ugyancsak probléma a gyermekek mozgáshiányos életmódja, sportprogramok szervezésével lehetne megoldani az e körben felmerülő gondokat. Pusztavámon biztosított a Művelődési Központ, civil szervezetek és köznevelési intézmények keretében.

A fenti programokhoz a rászorulóknak részére a hozzáférés ingyenesen biztosított.

A Gyvt. szabályozása értelmében természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, mini bölcsődében, az óvodában, az általános iskolai menzai ellátás keretében, a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (szünidei gyermekétkeztetés).

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették;

az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekszámára, feltéve, hogy nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja. Bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolában a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd-fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól (2012-ben a 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet)

A gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) tanítási, nevelési időben biztosított, szünidőben az ügyeleti időszakban szintén biztosított, azonban ügyeleti időn kívül vagy hétfégén nem biztosított az étkeztetés. Az ingyenes tankönyv a jogszabályi előírások szerint vehető igénybe, külön önkormányzati juttatás erre vonatkozóan nincs rendeletbe foglalva.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A szempont nem releváns a településen.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

A szempont nem releváns a településen.

l) előnyben részesítés, (pozitív diszkrimináció) hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül nem jellemző, illetve a pozitív diszkriminációra vonatkozó igény bármikor felmerülhet.

A szempont nem releváns a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

3 különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

4 a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest – a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve – lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A lenti, a)-e) pontokban foglalt szempontok során a következőkre szükséges figyelemmel lenni:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során. A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban,

osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét. Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést. A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képességkibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képességkibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt. Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat. A képességkibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §) Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben,

konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma a 4.1.a) pontban már megfogalmazásra került. Az e pont alá tartozó gyermekek a többi gyermekkel együtt kerülnek ellátásra, fejlesztésükről fejlesztő/gyógypedagógus útján gondoskodik az állam. Az adatokban jól látható, hogy a település igen szerencsés helyzetben van, hiszen halmozottan hátrányos gyermek nem él a településen, és a hátrányos helyzetűek száma sem jelentős.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	94	0	0,00
2018	60	2	3,33
2019	77	0	0,00
2020	83	1	1,20
2021	85	0	0,00
2022	94	1	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók		
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)
	Fő	Fő
2017	150	0
2018	161	4
2019	160	2
2020	148	2
2021	149	2
2022	140	4

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	6	0
2019	4	0
2020	4	0
2021	2	0
2022	6	0

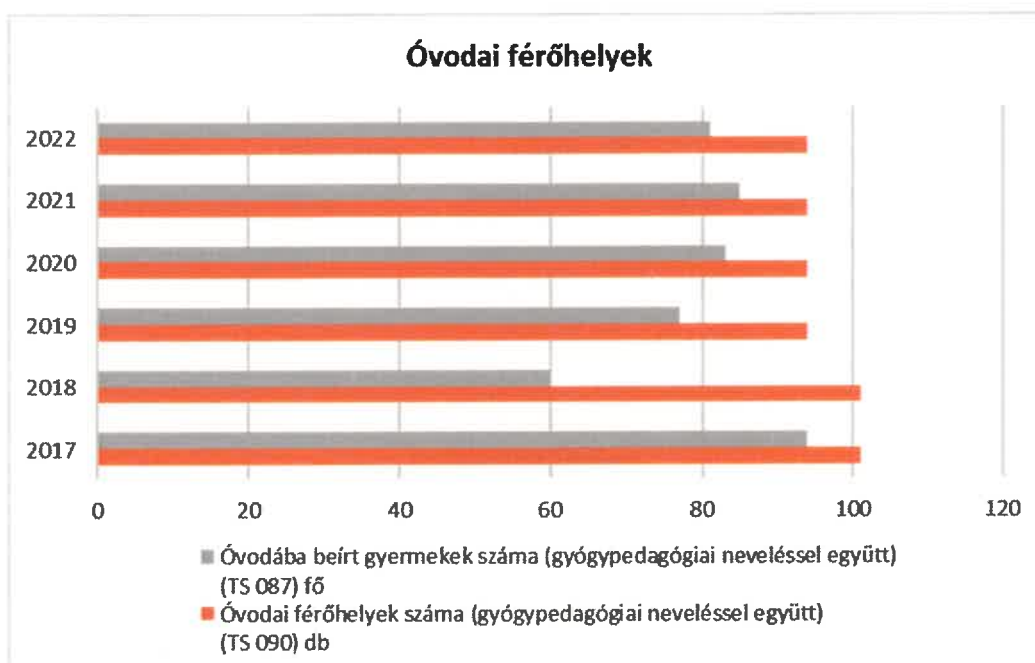
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	94	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30:00	16:30:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	8	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	1	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	65	4	101	0	94	0	0	24
2018	65	3	101	0	60	0	0	20
2019	80	3	94	0	77	0	0	26
2020	85	4	94	0	83	0	0	21
2021	80	4	94	1	85	1	1	21
2022	80	4	94	0	81	0	0	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

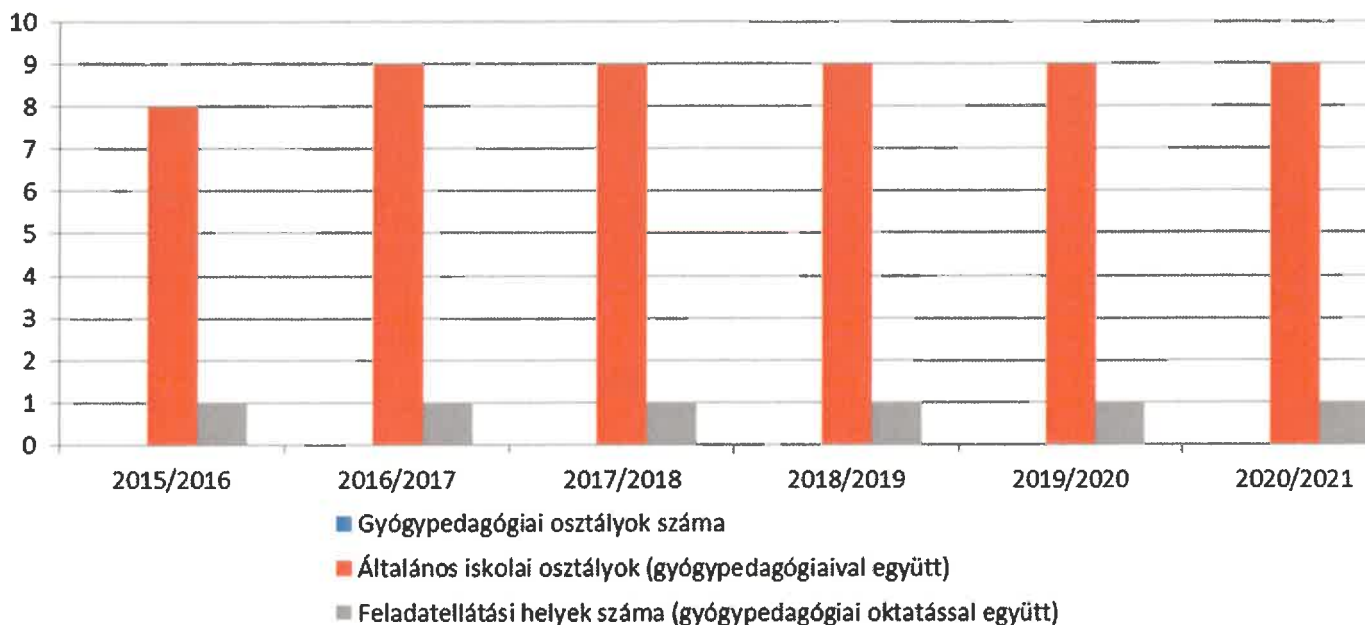
A településen egy óvoda működik, a német nemzetiségi önkormányzat fenntartásában lévő Pusztavámi Szivárvány Óvoda-Mini Bölcsőde, 4 csoportos óvodaként. A kihasználtság nem 100 %-os, de közelít hozzá.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	18,75	4,67
2018	0	9	1	17,89	3,73
2019	0	9	1	17,78	3,75
2020	0	9	1	16,44	4,73
2021	0	9	1	16,56	2,68
2022	0	9	1	15,55	3,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Általános iskolák adatai - gyógypedagógia

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	17
2018	18
2019	17
2020	19
2021	22
2022	18

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az általános iskolában tanulók adatait a 4.4.4. és 4.4.5. sz. táblák mutatják meg. Ezekből is kitűnik, hogy az iskolában nincs helyhiány, és a tanulmányok befejezésének mutatója is 100 %.

Az iskola pszichológussal kapcsolatos igény részben megoldódik, kéthetente az Egészségházban pszichológus fogadja a hozzá fordulókat..

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jellemzők

Nem tapasztaltunk hátrányos megkülönböztetést. A hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén nem merült fel a településen, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs probléma nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Egy általános iskola található településünkön, így nincs összehasonlító adatunk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fentiek alapján biztosítva.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a rászoruló családok szükségleteinek (ruházkodás, alapvető háztartási eszközök, bútorok, alapvető élelmiszerek megléte) folyamatos nyomon követése, biztosítása.	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> családgyógyász által szervezett ruhabörzék. A felajánlások a községben élőkől és a Vöröskeresztől érkeznek. Vöröskeresztől: bútorok, háztartási eszközök közvetítése. Katolikus Karitasz: évente több alkalommal élelmiszersomagot, tűzifát biztosít a rászorulóknak.
A gyermekek szabadideje hasznos eltöltése, a csellengések, lemorzsolódások megakadályozása	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> A gyerekeknek ingyen sportolási lehetőség; a családgyógyász által szervezett és működtetett tini-klub, amelynek célja a fiatalok szabadidejének helyes eltöltése érdekében olyan alternatív programok biztosítása, melyek által a gyerekek új ismereteket szerezhetnek, új élményekkel gazdagodhatnak. Községünkben továbbá a történelmi egyházak (katolikus, evangélikus) is kínálnak a gyerekeknek, fiataloknak programokat (filmvetítés, táborozás, családi rendezvények.)
A nyári szünetben a gyerekek felügyeletének biztosítása.	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> Önkormányzatunk folyamatosan rendezi meg a nyári napközis tábort a családgyógyász vezetésével. A táborban bárki részt vehet, de különös figyelmet szentelünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a védelembe vett, veszélyeztetett gyermekeknek. A tábor tematikája a megelőzés, egészségvédelem, kreatív kézműves és sport programok köré épül.
Családok anyagi helyzetének megsegítése érdekében	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> A községben állandó lakóhellyel rendelkezők esetében: születési támogatás;

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az Önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezett a szempontok és problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A nem szerinti megosztásban a gazdasági válság időszakát követően a női munkanélküliek száma jelentősen megnövekedett. A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiányából adódóan, a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

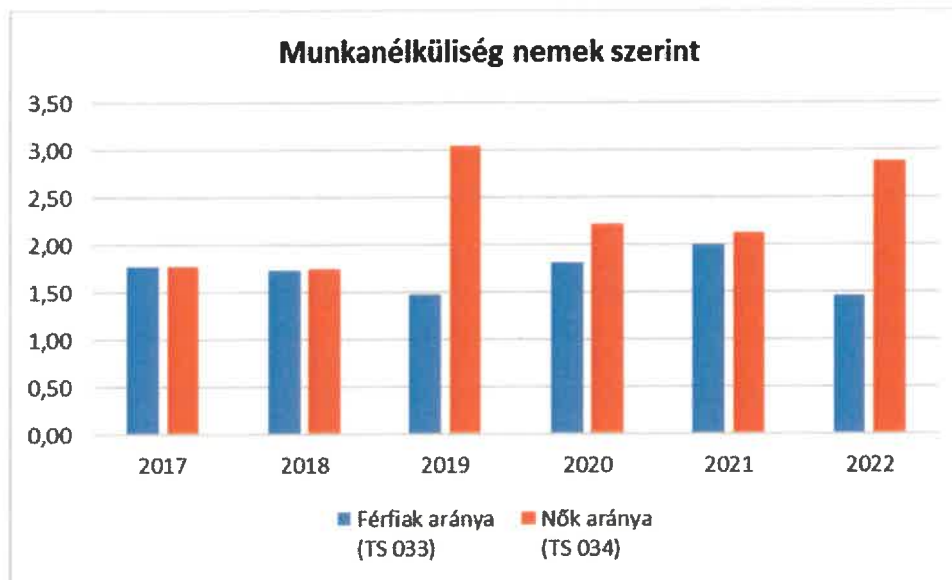
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	1,77	1,77	1,77%
2018	1,73	1,75	1,74%
2019	1,48	3,04	2,26%
2020	1,81	2,22	2,02%
2021	2	2,12	2,06%
2022	1,47	2,88	2,18%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A helyi adatgyűjtés alapján megállapítható, hogy 2019-ben és 2022-ben a női munkanélküliség megugrott a munkanélküliség vonatkozásában. (5.1.1. sz. tábla), de összességében is elmondható, hogy a munkanélküli nők száma magasabb a férfiakénál.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünkön, geopolitikai helyzetünkéből, elhelyezkedésünkéből kifolyólag nincsenek foglalkoztatást segítő és képzési programok, így ez az adat nem vizsgálható. Javasoljuk képzési programok szervezését, közvetítését a település érintett lakosai számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkanélküli nők iskolai végzettségét megvizsgálva megállapítható, hogy a legalább 8 általánost, illetve a középiskolát végzettek aránya magas, így a hiányként jelentkező képzési programok során mind a középfokú, mind a felsőfokú képzésnek/átképzésnek van létjogosultsága.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adat, információ nem áll rendelkezésünkre.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

Bölcsődei ellátás: A bölcsődei ellátás keretében - ha e törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Napközbeni gyermekfelügyelet: A napközbeni gyermekfelügyelet keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
- b) a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
- c) az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
- d) a magántanuló számára,
- e) az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
- f) az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.

Alternatív napközbeni ellátás: Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,
- b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda: Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Községünkben az óvodai ellátás, mind a férőhely, mind a szakembergárda szempontjából biztosított.

Általános iskola: Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A település önkormányzata a nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából a gyermekek számára napközbeni ellátást óvoda, illetve általános iskola formájában biztosít. Mindkét intézményt igénybe vehetik a településen élők, hiszen nincs túljelentkezés sem az óvodában, sem az iskolában.

Községünkben az iskolai ellátás, mind a férőhely, mind a szakembergárda szempontjából biztosított. A napközi és a tanulószoba biztosításával pedig az iskolai oktatás elősegíti a nők munkaerőpiaci esélyegyenlőségének biztosítását.

Családi napközi, családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Községünkben családi napközi, szervezett családi felügyelet, házi gyermekfelügyelet nem működik, fejlesztő pedagógiai szolgáltatást 2 pedagógus is tart magánszemélyként, magánfenntartásban.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Községünkben számos lehetőség biztosított a szabadidő tartalmas és értékes eltöltéséhez. A gyerekeknek ingyen sportolási lehetőségük van, a civil szervezetek, közoktatási intézmények által szervezett programok, amelynek célja a fiatalok szabadidejének helyes eltöltése érdekében olyan alternatív programok biztosítása, melyek által a gyerekek új ismereteket szerezhettek, új élményekkel gazdagodhatnak. Községünkben továbbá a történelmi egyházak (katolikus, evangélikus) is kínálnak a gyerekeknek, fiataloknak programokat.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő a várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a településen. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Ezzel is biztosítva a gyermekek és az anyák védelmét.

A védőnői hálózat községünkben hatékonyan működik, hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A védőnői szolgálaton kívül a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadása, a család-és nővédelmi gondozás a családsegítő feladata.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Nincs adat. Családon belüli erőszakra, nőket ért erőszakra vonatkozó információk nem állnak rendelkezésre, egy-egy elszigetelt cselekmény vált ismertté, azonban egyáltalán nem jellemző a településre ilyen jellegű deviancia.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A legközelebbi Székesfehérváron található, a kapcsolat megfelelő.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselők körében 2 nő van, az önkormányzati intézménynél a polgármester kivételével csak nők dolgoznak, mint ahogy a helyi közintézményekben is. A nemzetiségi önkormányzatban 3 nő tevékenykedik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az elmúlt időszakban megvalósított intézkedésként mutatható fel Községünkben a gyermekek nyári táboroztatása, amely nagy könnyebbség az olyan családoknak, akik számára a gyerekek szünidei elhelyezése anyagi megterhelést jelent.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lsd. a gyermekek kapcsán előadottakat	A nők munkaerőpiaci helyzetét erősíti a gyermekek napközbeni ellátásának illetve a szabadidős programoknak a biztosítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
Kisgyermekes nők részére programok hiánya, elszigetelődés	Programok szervezése, pl. baba-mama klub, főzőklub, női torna lehetőségének a biztosítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A demográfiai tekintetében növekszik az átlagéletkor, magasabb a középkorúak halandósága, illetve a nők hosszabb ideig élnek. Az időskorban jellemző megbetegedések a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák, emellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önállósági képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:
az öregségi nyugdíj,
a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:
az özvegyi nyugdíj;
az árvaellátás;
a szülői nyugdíj;
a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

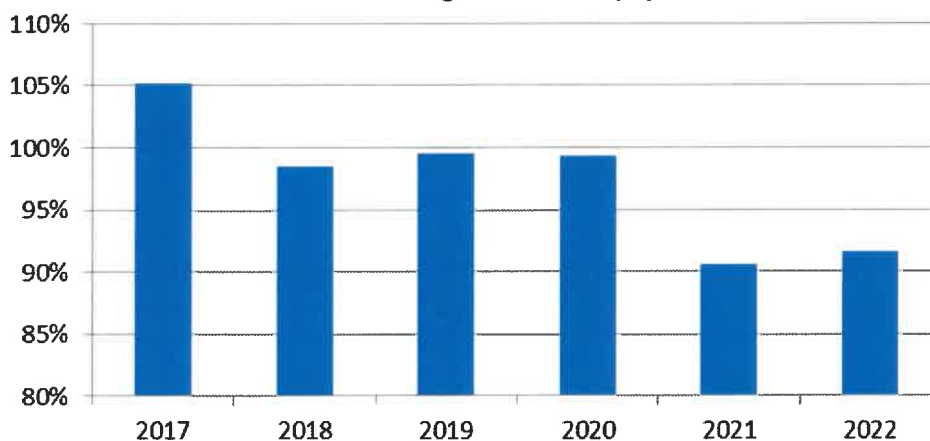
Településünk 1/5-e idős korú (60 év feletti), így az ő helyzetük mindenképpen és hangsúlyosan törődést igényel.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	402	382	105,24%
2018	397	403	98,51%
2019	409	411	99,51%
2020	416	419	99,28%
2021	395	436	90,60%
2022	402	439	91,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

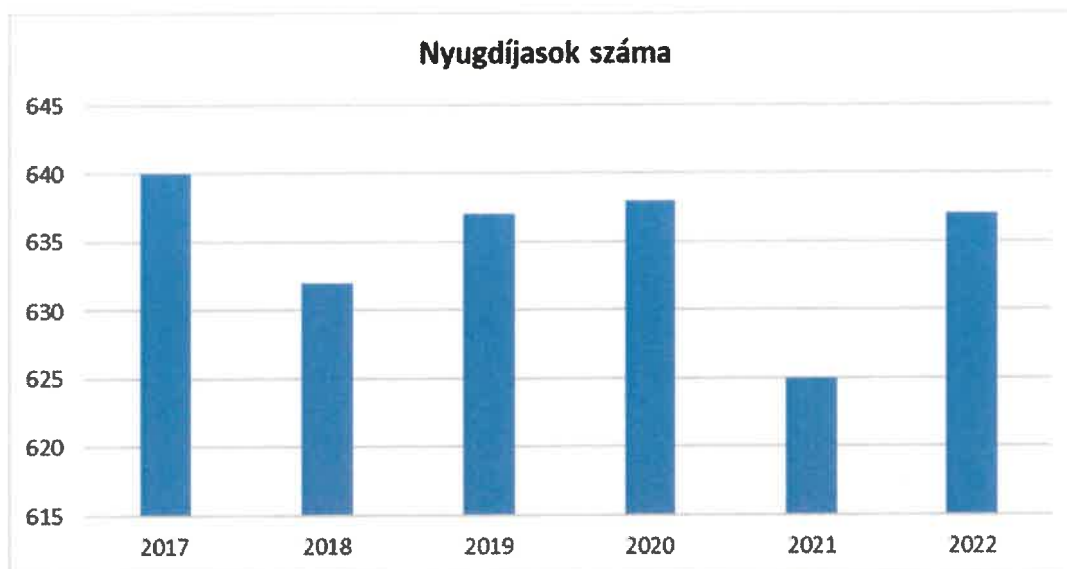
Öregedési index (%)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	271	369	640
2018	268	364	632
2019	265	372	637
2020	265	373	638
2021	258	367	625
2022	261	376	637

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Pusztavámon a nyugdíjasok aránya az állandó lakossághoz képest hozzávetőlegesen 26%, az arány stagnáló. A korábbi adatok alapján megállapítható, hogy a nyugdíjasok nagyobb része nő, ami igazolja az országos tendenciát, mely szerint a férfiak halandósága nagyobb, emiatt idősebb korban a nemek aránya átfordul. Az egyedülálló nyugdíjasok számára vonatkozóan nincs adatunk, de személyes tapasztalatunk alapján sok a nyugdíjasok között az egyedülálló nő.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek foglalkoztatottságának mértéke az évek során csökkent, a munkaerőpiacon túlkínálat van és a munkáltatók szívesebben alkalmazzák az aktív korúakat.

b) tevékeny időskor

A tevékeny időskor célkitűzése már működő program településünkön. A motorját a Nyugdíjas Klub jelenti, rendszeresen szerveznek kulturális programokat, kirándulásokat, egészségügyi szűrővizsgálatokat. Több ízben került informatikai tanfolyam a nyugdíjasok részére megszervezésre (most is éppen zajlik egy), amelynek keretében az internethasználatot, a számítógép felhasználói szinten történő használatát, az elektronikus levelezést, stb. sajátítják el. Aktívan részt vesznek a civil rendezvényeken, közösségi programokon. Sajnos a létszámuk csökken, tagtoborzás segítése fontos lenne, ez egy cél is az önkormányzat részéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		30	30	39	35	36
41-45 év (TS 042)	Fő	7	2	2	2	4	9
	%	23,33%	6,67%	5,13%	5,71%	11,11%	24,32%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	5	3	1	4	0
	%	13,33%	16,67%	7,69%	2,86%	11,11%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	5	3	4	4	3
	%	10,00%	16,67%	7,69%	11,43%	11,11%	8,11%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	3	5	2	5	4
	%	13,33%	10,00%	12,82%	5,71%	13,89%	10,81%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	2	3	4	6	6
	%	3,33%	6,67%	7,69%	11,43%	16,67%	16,22%

Az idősebb korosztály hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén a közszférában a jogszabályi rendelkezések miatt mutatkozik, a gazdasági szférában történő diszkriminációról nincs információnk. Az 55 évet meghaladó munkavállaló munkáltatói járulékának csökkentése járulékteher csökkentést jelent a munkáltatónak, mely elősegíti a foglalkoztatást gazdasági megfontolásból. Mindemellett az adatokból nem tűnik ki az, hogy az idősebb korosztályt hátrányos megkülönböztetés érne a kora miatt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások: A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szaksított ellátási formák: Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szaksított ellátási formában kell gondozni.

Az egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások a település minden állampolgára részére biztosítottak.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	402	0	26	68
2018	397	0	18	54
2019	409	0	17	58
2020	416	0	12	53
2021	395	0	8	43
2022	402	0	7	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ellátás megfelelő, községünkben az egészségügyi és szociális alapellátások biztosítottak, az alap szűrővizsgálatokat helyben el tudjuk végezni. A házi segítségnyújtásban és a szociális étkeztetésben részesülők száma jelentősen csökkent a 2017-2022-es időszakban.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Megfelelő, a Művelődési Házban folyamatos a rendezvényszervezés: kiállítások, művészeti előadások, tanfolyamok, stb. A Községi Könyvtár is mindenki rendelkezésére áll. A helyi civil szervezeteknek köszönhetően a Művelődési Házban aktív művészeti élet zajlik.

c) idősek informatikai jártassága

A folyamatos tanfolyamoknak köszönhetően egyre szélesebb körű.

d) a generációk közötti programok

A Művelődési ház rendezvényein ennek magvalósítása cél, az idősebb korosztálynak szervezett rendezvényeken a fiatalok (iskolások, óvodások) műsorukkal szórakoztatják az idősebbeket, a nemzetiségi táncsoport pedig hagyományörző rendezvényén a nemzetiségi konyha fortélyáival és tánctanítással vonja be az érdeklődőket. A nemzetiségi héten pedig mind az iskolában, mind az óvodában az idősebb generáció tanítja a fiatalokat a hagyományos sváb ételekre, táncokra, szokásokra.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen az időseket megcélzó program a nyugdíjasklub. A tagok klubszerűen működő helyen találkozhatnak egymással, ezzel is elősegítve a kapcsolattartást, a kultúra és a szórakozás, gyümölcsöző együttműködését, valamint a tagok szabadidejének kulturált eltöltését, kirándulásokat szerveznek, melyet az önkormányzat minden évben a költségvetésében meghatározott összeggel támogat, részt vesznek a falu megmozdulásain.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyugdíjasok szabadideje hasznos eltöltésének biztosítása. Részvétel a közéletben.	A több éve sikeresen működő Nyugdíjas Klub működésének támogatása. Az aktív idősödést támogató életmód megismertetése. Számítógép- és internethasználat népszerűsítése. „Segíts Nagy!” címmel háztartási tanfolyam szervezése a 13-18 éves korosztálynak.
Az idős korúak biztonságérzetének javítása.	Gondosóra program népszerűsítése, a Polgárőrség aktív részvétele a településen.
Idősek elszigetelődése	Helyi nyugdíjasklub működésének segítése, népszerűsítése
Fizikai aktivitás csökkenése, egészségromlás	Fizikai segítség, orvosi vizsgálatra szállítás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Számukra olyan környezet teremtése és működtetése szükséges, ahol egyenlő esélyekkel érvényesülhetnek. A mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérfje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Javaslat folyamatos felkutatása a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Önkormányzati szakember képzése ez irányba, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

A településre vonatkozóan nincs releváns adat.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva.

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem jellemző a fogyatékkal élőkre vonatkozóan. A foglalkoztatásuk nehézsége abban áll, hogy speciális munkakörülmények megteremtése illetve az általuk elvégezhető munkák korlátozottak.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	34	52	86
2018	29	50	79
2019	27	53	80
2020	28	56	84
2021	30	52	82
2022	36	52	88

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján az állandó népesség viszonyában a megváltozott munkaképességűek, és egészségkárosodott személyek száma sajnálatos módon emelkedik a településen, az előző vizsgálati időszak adataihoz képest.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A településen a támogató szolgálat intézménye jelen van. A családsegítés és a házi segítségnyújtás biztosítása szintén e célt szolgálja.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák: Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: Az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

-Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

-Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A fogyatékkal élő személyek jogait biztosító jogszabályok:

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozási lehetőségekre.

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozási és a személyi segítség feltételeit. A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elerhetosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOESZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsönzők (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>). Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az EMMI és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésben akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://fszk.hu/bemutatkozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszoalgitatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSZI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt -

azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló –gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi háttérét, valamint azokat a szakmai módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/kivaltast-koordinalo-testulet.jsessionid=f580a338bd8c05ebc946047d522c> A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://fszk.hu/bemutatkozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselőjének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A családsegítés körében az érintett személyeket segítjük adminisztratív módszerekkel.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Teljes körűen megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Teljes körűen biztosított. Szempontként a jövőbeni fejlesztések során elsősk között kezelt.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Megoldott. Az utóbbi években lezajlott és tervezett közterület fejlesztés kapcsán figyelembe vett szempont.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településre vonatkozóan nincsenek releváns adatok.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településre vonatkozóan nincsenek releváns adatok.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településre vonatkozóan nincsenek releváns adatok.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településre vonatkozóan nincsenek releváns adatok.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése.	A működő Mozgássérült Klub támogatása. Egészségmegőrző programok támogatása.. Honlap kibővítése a fogyatékkal élőket szolgáló információkkal.
Akadálymentesítés.	Külső: járdahálózat, úthálózat fejlesztése kapcsán. Belső (lakáson belüli): pályázatokban segítségnyújtása.
Házi gondozás.	Igény szerinti biztosítása.
Fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fogyatékos személyek tájékoztatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit (kereskedelmi) szereplők társadalmi felelősségvállalása

A településen a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt programjaikon.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése,

Önkormányzatunk a helyi esélyegyenlőség megteremtése során együttműködik a helyi civil szervezetekkel, különösen, de nem kizárólagosan az érintett célcsoportot magában foglaló szerveződésekkel (Nyugdíjas Klub, Mozgássérült Klub).

Jó és eredményes a kapcsolatunk a helyi egyházakkal, valamint a kapcsolódó segítő szervezetekkel, külön és hangsúlyosan kiemelve a Katolikus Karitasz példamutató munkáját.

Ezen túlmenően számítunk, számíthatunk a helyi vállalkozásokra (for-profit szervezetekre), mind a hétköznapiak során, mint foglalkoztatók, mind a rendkívüli helyzetek elhárítása során mint segítők, vagy adományozók.

Kiemelésre érdemes még a helyi lakosság esetenkénti (spontán) önszerveződése: egy-egy meghirdetett segélyakcióban a helyi lakosok rendszeresen és szép számmal vesznek részt.

Jó az együttműködésünk, partneri a viszonyunk a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, közös céljainkat, közös támogatási irányainkat együtt határozzuk meg. Kiemelt szerep jut a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak, a nemzetiségi csoportjainkkal (zenekar, énekkar, tánckar) a nemzetiségi hagyományok ápolásában, községünk népszerűsítésében.

A nemzetiségi önkormányzat, a civil szervezetek, a helyi vállalkozások a saját eszközeikkel eddig is kivették a részüket a helyi esélyegyenlőségi feladatokból, akár a fiatalok szabadidejének tartalmasan és hasznosan való eltöltésére, akár a különböző segélyprogramok megszervezésére, vagy támogatására, akár a foglalkoztatási lehetőségekre gondolunk.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen az egyházakkal partneri kapcsolatot ápolunk, és támogatjuk őket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk aktív tagja a Móri Mikrokörzeti Szociális Társulásnak, a társulási tagokkal az együttműködésünk megfelelő, a társulási célokat maradéktalanul érvényesíteni tudjuk.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A szempont nem releváns a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A szempont nem releváns a településen.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A szempont nem releváns a településen.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, és program tervezet véleményezésére koncentrált. Az elkészült HEP az Önkormányzat honlapján, www.pusztavam.hu közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak, illetve amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik. Ezáltal biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A partnerekkel való folyamatos kapcsolat, a már meglévő gyakorlat feltérképezése, az esetleges jövőbeni fejlesztési irányok meghatározásán és helyi adatgyűjtéseken keresztül alakult ki a jelen esélyegyenlőségi program, támaszkodva az egyes részterületek szakembereinek tapasztalataira is.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Mivel relatíve kistelepülés a miénk, így elsődlegesen a közvetlen és azonnali visszacsatolásra számítunk az egyes tervezett intézkedésekkel, programokkal kapcsolatban.

Természetesen várjuk (intézményesült formában) az egyes érintettek közvetlen véleményét is, gondolok itt a nyugdíjasokat, illetve a fogyatékkal élőket tömörítő klub-szervezetekre, illetve az éppen javasolt intézkedésként létrehozni kívánt szervezetekre.

A visszacsatolás további színtere a helyi média: újság, honlap, fb oldal.

Ezeken túlmenően az egyes intézkedések értékelése a Képviselő-testület aktuális ülésein is megtörténik.

A visszacsatolás eszközei: beszélgetések, interjúk, kérdőíves felmérés, feljegyzések, újságcikkek-riportok, interpellációk.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben élők (romák) helyzete nem jelent számottevő problémát községünkben. E mellett azonban – megelőzőként – a munkaerőpiac területén a munkanélküliség felszámolása, a foglalkoztatás fejlesztése, a pályakezdekők munkához jutásának elősegítése igényel beavatkozást.	A munkaerőpiaci lehetőségekről szóló információk intenzívebb, rendszeres megjelenítése településünkön, állásbörzék szervezése, munkaerőpiaci közvetítés, együttműködésben a munkaügyi központokkal, a helyi illetve a vonzáskörzetben található munkáltatókkal. Képzési/átképzési lehetőségek közvetítése. Tájékoztatás a regisztrált munkanélkülieknek adható támogatásokról. Nem regisztrált munkanélküliek Munkaügyi Központba való beutaztatásának biztosítása igény szerint
Gyermekek	A gyermekek szabadideje hasznos eltöltése, a csellengések, lemorzsolódások megakadályozása	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> A gyerekeknek ingyen sportolási lehetőség biztosítása. Községünkben továbbá a történelmi egyházak (katolikus, evangélikus) is kínálnak a gyerekeknek, fiataloknak programokat (filmvetítés, táborozás, családi rendezvények.) Iskolakert program beindítása
	A nyári szünetben a gyerekek felügyeletének biztosítása.	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> nyári napközis tábor a családgondozó vezetésével, Erzsébet táborok az iskola által. A táborban bárki részt vehet, de különös figyelmet szentelünk a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a védelembe vett, veszélyeztetett gyermekeknek. A tábor tematikája a megelőzés, egészségvédelem, kreatív kézműves és sport programok köré épül. Sakktábor szervezésében segítség nyújtása, helyszín biztosítása
	Családok anyagi helyzetének megsegítése érdekében	<u>A községünkben már működő folyamatok fenntartása:</u> A községben állandó lakóhellyel rendelkezők esetében: születési támogatás biztosítása, szociálisan rászorultak esetében segélyezés, adományok szervezése, szociális célú tűzifa juttatás rászorultsági alapon

	A hátrányos helyzetű, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a rászoruló családok szükségleteinek (ruházkodás, alapvető háztartási eszközök, bútorok, alapvető élelmiszerek megléte) folyamatos nyomon követése, biztosítása.	A községünkben már működő folyamatok <u>fenntartása</u> : családgondozó által szervezett ruhabörzék, élelmiszergyűjtés és szétosztás. A felajánlások a községben élőkől és a Vöröskeresztől érkeznek. Vöröskeresztől: bútorok, háztartási eszközök közvetítése. Katolikus Karitasz: évente több alkalommal élelmiszercsomagot, tűzifát biztosít a rászorulóknak.
Nők	Lsd. a gyermekek kapcsán előadottakat	A nők munkaerőpiaci helyzetét erősíti a gyermekek napközbeni ellátásának illetve a szabadidős programoknak a biztosítása.
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
	Kisgyermekes nők részére programok hiánya, elszigetelődés	Programok szervezése, pl.: baba-mama klub, főzőklub, női torna lehetőségének a biztosítása
Idősek	Nyugdíjasok szabadideje hasznos eltöltésének biztosítása. Részvétel a közéletben.	A több éve sikeresen működő Nyugdíjas Klub működésének támogatása, a Klub népszerűsítése a tagság létszámának bővítése érdekében. Az aktív idősödést támogató életmód megismertetése, „Segíts Nagyi!” címmel háztartási tanfolyam szervezése a fiatalabb korosztálynak.
	Az idős korúak biztonságérzetének javítása.	Gondosóra program népszerűsítése, elérésének segítése, a Polgárőrség aktív részvétele a településen, Rendőrségi közreműködés és előadás.
	Idősek elszigetelődése	Helyi nyugdíjasklub működésének segítése, népszerűsítése
	Fizikai aktivitás csökkenése, egészségromlás	Fizikai segítség, orvosi vizsgálatra szállítás
Fogyatékkal élők		
	Szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése. Részvétel a közéletben.	A működő Mozgássérült Klub támogatása. Egészségmegőrző programok támogatása. Települési Fogyatékosügyi Kerekasztal létrehozása és működtetése. Honlap kibővítése a fogyatékkal élőket szolgáló információkkal.
	Akadálymentesítés.	Külső: járdahálózat, úthálózat fejlesztése kapcsán. Belső (lakáson belüli): pályázatokban segítség nyújtása.
	Házi gondozás.	Igény szerinti biztosítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség felszámolása	Polgármester, jegyző, családsegítő, munkaügyi kirendeltségek, képzési központok, üzemorvos, falugondnok, foglalkoztatók. Felelős: polgármester, jegyző.
Gyermekek	Szabadidő hasznos eltöltése, egészséges életmódra nevelés, családtámogatás.	Polgármester, jegyző, művelődésszervező, családsegítő, gyerekek, szülők, háziorvos, védőnő, tanácsadók, civil szervezetek, egyházak, oktatók. Felelős: jegyző.
Idősek	Szabadidő hasznos eltöltése, részvétel a közéletben, biztonságérzet javítása, anyagi segítség.	Polgármester, jegyző, művelődésszervező, családsegítő, nyugdíjas klub vezetője, körzeti megbízott, polgárőrség vezetője. Felelős: polgármester, jegyző.
Nők	Lsd. Gyermekek. A gyermekek részére biztosított szabadidejének programok a nők tehermentesítéséért.	Polgármester, jegyző, művelődésszervező, családsegítő, gyerekek, szülők, háziorvos, védőnő, tanácsadók, civil szervezetek, egyházak, oktatók. Felelős: jegyző.
Fogyatékkal élők	Szabadidő hasznos eltöltése, részvétel a közéletben, akadálymentesítés, házi gondozás.	Polgármester, jegyző, művelődésszervező, családsegítő, mozgássérült klub vezetője, szakemberek. Felelős: jegyző.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a mélyszegénység, munkanélküliség nem jelent problémát, a munkaerőpiacon minden lakosunk sikerrel tud elhelyezkedni, részt venni.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltését, a tanulásuk során az ismeretek értő megszerzését és így a továbbtanulásuk biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az időskorúakra és fontosnak tartjuk számukra az élhető és biztonságos lakókörnyezet megteremtését, szabadidejük hasznos eltöltésének biztosítását, részvételüket a helyi közéletben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerőpiacon való aktív és egyenlő részvételüket, olyan munkalehetőségek biztosítása, közvetítése mellett, amely családi szerepvállalásukat figyelembe veszi, elősegíti.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szabadidejének hasznos eltöltésére, részvételüket a közéletben, a mindennapjaik „akadálymentes” megélésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1.)

Intézkedés címe:	Munkanélküliség felszámolása, munkaerőpiaci integráció biztosítása
Feltárt probléma megnevezése	A településen ugyan a munkanélküliek száma alacsony, azonban a meglévő munkanélküliek számára nem teljes körű a munkaerőpiaci lehetőségekről való információszerzés, különös figyelemmel a pályakezdőkre. Ugyanígy nem megoldott a különböző képzési/átképzési lehetőségek hatékony közvetítése sem. Ezért az Önkormányzat a munkaügyi központok, helyi civil szervezetek, képzési centrumok, helyi- és környékbeli vállalkozók bevonásával arra törekszik, hogy ezeket a lehetőségeket, információkat az érintetteknek helybe hozza. Kiinduló érték (becsült): 60 fő.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Cél: a munkanélküliség még alacsonyabb szintre történő szorítása, az információáramlás zökkenőmentes biztosítása, képzési programok közvetítése, a helyi-, környékbeli vállalkozók munkaerőigényének elsődlegesen a települési munkanélküliek köréből történő biztosítása, állásbörzék megszervezése, ez utóbbiak által a pályakezdők elhelyezkedésének elősegítése. R.: Előzetes helyzetértékelés, aktualizált adatgyűjtés, igényfelmérés. Munkahelyek felkutatása. Dolgozók beajánlása. Képzési igények, lehetőségek felmérése. K.: 2 éven belül a jelenlegi munkanélküliek 50%-a elhelyezkedésének biztosítása. 2 éven belül a továbbképzési/átképzési programok beindítása. 1 éven belül állásbörze megszervezése. H.: Ne emelkedjen a munkanélküliek száma, tartani az elért eredményeket.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
A cél kapcsolódás országos szakmapolitikai stratégiához	MNTFS 2030
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Végzettségek felmérése, munkahelyek igényeivel való összevetése. Dolgozók beajánlása. Képzési igények/lehetőségek felmérése. Állásbörze igényfelmérése és megszervezése. Nyomon követés.
Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, munkanélküliek, álláskereső. Felelős: polgármester, jegyző.
Az intézkedés megvalósításának határideje	Családsegítő, munkaügyi kirendeltségek, képzési központok, üzemorvos, falugondnok, foglalkoztatók.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: 6 hónap K.: 2 év H.: 5 év
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az indulási költségek minimálisak, az intézkedési terv inkább emberi erőforrás ráfordítást igényel. További erőforrások: állami-, pályázati erőforrások, általában a munkaügyi központok, képzési centrumok rendelkezésére álló források. A mi közvetítési tevékenységünk költségigénye ugyancsak minimális.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R.: Felmérések, egyeztetések, előkészítő tevékenység dokumentálása. K.: Folyamatos kapcsolattartás a partnerekkel. Referenciák dokumentálása. H.: Visszajelzések nyomon követése, dokumentálása, különös tekintettel a munkáltatók-munkavállalók, munkavállalók-képzési központok részéről.
Önkormányzatok közötti együttműködésben	nem releváns

2.)

Intézkedés címe:	Gyermekeket érintő iskolán kívüli szabadidős tevékenységek hasznos eltöltése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen ugyan megoldott a gyermekek iskolán kívüli szabadidős tevékenységének szervezése, azonban célszerű ezen szabadidős tevékenységeket a gyermekek igényeihez mérten még differenciáltabban, az együttműködő partnerek által együttműködve, tevékenységüket összehangolva helyben biztosítani. Ezért az Önkormányzat a családsegítővel, a helyi civil szervezetekkel, egyesületekkel, az oktatókkal, az egyházakkal, partnereivel arra törekszik, hogy még differenciáltabb szabadidős lehetőségeket az iskolás korú gyermekek számára helyben biztosítson. Kiinduló érték (becsült): 300 fő.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Cél: Sport, kulturális igények kielégítése, a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése, a meglévő jó gyakorlat fenntartása mellett. Ezzel szeretnénk erősíteni a fiatalok összetartozását, a szabadidő hasznos eltöltését, ezen belül új ismeretek, élmények megszerzését és a tehetséggondozást. R.: Előzetes helyzetértékelés, kérdőíves igényfelmérés a gyermekek körében arra vonatkozóan, hogy milyen tevékenységekben vennének szívesen részt, milyen az érdeklődési körük (zene, sport, kézműves tevékenységek, stb.). Meglévő, már bevált programok biztosítása. K.: A felmérés eredményei alapján szükséges megkeresni azokat a szakembereket, akik szívesen vállalják, hogy részt vesznek a programok megtartásában. Megfelelő helyiség biztosítása. Meglévő, már bevált programok biztosítása. H.: Értelmes szabadidő biztosítása helyben.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Játsszóterek fejlesztése, fitneszeszközök elhelyezése, közösségi terek fejlesztése
A cél kapcsolódás országos szakmapolitikai stratégiához	MNTFS 2030
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés. Megfelelő szakemberek megkeresése, szerződéskötés. Helyszín biztosítása. Időpontok összehangolása. Pénzügyi erőforrások felmérése, lehetőség szerint biztosítása.
Az intézkedés felelőse	Polgármesteri hivatal, jegyző, családsegítő, civil szervezetek, vállalkozók, oktatók. Felelős: jegyző, művelődési ház vezető.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: felmérés - 3 hónap K.: erőforrások mozgósítása, egyeztetés – 3 hónap H.: foglalkozások beindítása: 4 hónap
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az indulási költségek minimálisak, az intézkedési terv inkább emberi erőforrás ráfordítást igényel. További erőforrások: állami-, pályázati erőforrások, önkormányzat saját bevételei. Pedagógusok bevonása táboroztatásba, iskolakert program elindításába, sakkklub lebonyolításába
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	R.: Órák után ne legyenek csellengő gyerekek. K.: Baráti közösséggé kovácsolódás. H.: Hagyományörzés, sport, utánpótlás. Zenét, táncot tanulóknak fellépési lehetőség biztosítása a helyi rendezvényeken.

	Fenntarthatóság: 5 év.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

3.)

Intézkedés címe:	Egészségnap megszervezése a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település önkormányzata fontosnak tartja, hogy a gyermekek egészségvédelemmel kapcsolatos programok a kötelező iskolai tanórai előadásokon kívül a településen is megszervezésre kerüljenek. Ennek megvalósítása érdekében évente egészségnapot szervez a falunapi programok körében. A program 390 főt (gyermek és fiatalok) érint.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy olyan szakembereket kérjünk fel a programon való részvételre, akik hatékonyan, a gyermekeket és a fiatalokat érintő minden problémában teljes körű felvilágosítást adnak. R.: Kérdőíves felmérés a célcsoport körében azzal a céllal, hogy fel tudjuk mérni melyek azok a területek, amelyek iránt a legnagyobb az érdeklődés. Ennek ismeretében felkeressük a témában érintett szakembereket, és felkérjük őket arra, hogy a programban vegyenek részt. K.: Előadások és programok szervezése. H.: Elégedettségi felmérés, a programok rendszeressé tétele.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	MNTFS 2030
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kérdőívek összeállítása, szakemberek meghívása, szponzorok felkutatása, szervezés: helyszín, időpont, meghívók kiküldése, lakossági tájékoztatás, stb. Monitoring, visszacsatolás. További felmérések és támogatók felkutatása a folyamatosság érdekében.
Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, családsegítő, gyerekek, szülők, előadók, háziorvos, védőnő, egyéb szakemberek.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: felmérés, kérdőívek összeállítása, kiküldése, kapcsolat felvétel - 6 hónap K.: középtávú tervek megvalósítása – 1 év H.: hosszú távú tervek megvalósítása: 3-5 év
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: 30 %-os részvétel a célcsoportból. K.: Program rendszeressé tétele. H.: gyakoriság megtartása, látogatottság növelése. Fenntarthatóság érdekében az érdekltség növelése.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az indulási költségek minimálisak, az intézkedési terv inkább emberi erőforrás ráfordítást igényel. További erőforrások: állami-, pályázati erőforrások, önkormányzat saját bevételei. Egészségügyi szakemberek bevonása a szűrővizsgálatok elvégzésébe, előadók felkérése, szűrőbuszokra pályázás

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati lehetőségek kiaknázása, támogatók felkutatása, az önkormányzat támogatása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

4.)

Intézkedés címe:	Az aktív idősödést támogató életmód megismertetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A település önkormányzata fontosnak tartja az aktív idősödés elősegítését, a tevékeny idős kor kultúrájának megteremtését. Ennek megvalósítása érdekében a településen a „Nordic walking” beindítása tervezett, helyi séták szervezésével, egészséges életmód tanácsadással és előadásokkal. Nyugdíjas Klub népszerűsítése, a klubfoglalkozásokra tematikus előadások szervezése pl. rendőrség, pszichológus, életmód tanácsadó. A program 500 főt (60 év feletti korosztály) érint.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás, valamint a demográfiai idősödés egyre kiterjedtebbé válásával összefüggő kérdések újszerű felvetését és az újfajta válaszokat, megoldásokat megismertessük az érintettekkel. A 2012-es európai kampányév és a hazai időspolitikai célkitűzések, akciók megismertetése: egészségben eltöltött évek számának növelése, az aktív élet fenntartása, időskori jövedelembiztonság megteremtése, a különböző szolgáltatásoknak az időskorúak valós igényeihez történő igazítása, az időskorúak digitális „írastudatlanságának” csökkentése, az élethosszig történő tanulás támogatása, az aktív idősödés feltételeinek erősítése, nem csupán a munkaerő piacon történő maradást ide értve, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is, társadalmi szemléletváltás az idősödésnek mind a gazdasági, mind a társadalmi megítélését és megélését illetően. R.: A fenti célkitűzésekkel kapcsolatos, az érintettek által igényelt témakörök felmérése, kerekasztal beszélgetések, interjúk keretében. K.: A média megjelenések megszervezése, a szerzők kiválasztása, a vonatkozó anyagok elkészítése. H.: Elégedettségi felmérés, a megjelenések rendszeressé tétele.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	MNTFS 2030
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kerekasztal beszélgetések megszervezése, interjúk kérdésköreinek összeállítása, az érintettektől írásbeli vélemények bekérése, médiával történő kapcsolatfelvétel, az egyes cikkek szerzőinek kiválasztása, az anyagok elkészítése/elkészíttetése. Megjelenés. Monitoring, visszacsatolás.
Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, nyugdíjasklub, médiumok vezetői, egyéb szakemberek.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: Kerekasztal beszélgetések megszervezése, interjúk kérdésköreinek összeállítása, az érintettektől írásbeli vélemények bekérése, médiával történő kapcsolatfelvétel, az egyes cikkek szerzőinek kiválasztása, az anyagok

	elkészítése/elkészítettése - 3 hónap
	K.: Első megjelenés – 4 hónap H.: Megjelenések rendszeressé tétele: 1-5 év
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: 1 éves folyamatos és rendszeres megjelenés. K.: Az érdeklődés növekedése. H.: Az érdeklődés fenntartása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Az indulási költségek minimálisak, az intézkedési terv inkább emberi erőforrás ráfordítást igényel. További erőforrások: állami-, pályázati erőforrások, önkormányzat saját bevételei. Szakemberek, előadók bevonása a programok lebonyolításába, előadók felkérése
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati lehetőségek kiaknázása, támogatók felkutatása, az önkormányzat támogatása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

5.)

Intézkedés címe:	Az aktív idősödést támogató életmód keretén belül az esetleges korosztályonkénti, generációs szakadékok enyhítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A korábbi generációk fel voltak arra készülve, hogy a háztartási munkákat önállóan ellássák. A mai generációkból (tisztelet a kivételnek) szinte teljesen hiányzik ez a képesség, ezért az önkormányzat vállalja, hogy az elkövetkező 5 évben „Segíts Nagy!” címmel háztartási tanfolyamot indít a fiatalabb korosztálynak, 14 évtől. A program célja, hogy a tanfolyam keretei között sajátíthassa el a fiatalabb korosztály a házimunkákat – a sütés, főzés, takarítás, kézimunkák fortélyait. A település önkormányzata a programba a településen élő időseket, valamint a Nyugdíjas Klubbot, nemzetiségi csoportokat igyekszik bevonni, azzal a céllal, hogy a korosztályok közötti generációs szakadékok enyhüljenek.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A program célja, hogy a tanfolyam keretei között sajátíthassák el a fiatalok és az érdeklődők a házimunkákat – a sütés, főzés, takarítás, varrás, vasalás fortélyait. R.: A fenti célkitűzéssel kapcsolatos kérdőíves igényfelmérés, valamint előzetes részvételi szándék felmérése. Ennek ismeretében az oktatók, közreműködők kiválasztása és felkérése. A helyszín kiválasztása. Szponzorok felkutatása. K.: Az oktatás megvalósítása. H.: Elégedettségi felmérés, visszacsatolás.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Művelődési ház konyhájának felújítása, falukemence környezetének megújítása, szabadtéri konyha létrehozása, gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	MNTFS 2030
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kérdőíves igényfelmérés, valamint előzetes részvételi szándék felmérése. Ennek ismeretében az oktatók, közreműködők kiválasztása és felkérése. A helyszín kiválasztása. Szponzorok felkutatása. Az oktatás megvalósítása. Elégedettségi felmérés, visszacsatolás.

Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, nyugdíjasklub, nemzetiségi csoportok, időskorú magánszemélyek, gyerekek, oktatók.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: A fenti célkitűzéssel kapcsolatos kérdőíves igényfelmérés, valamint előzetes részvételi szándék felmérése. Ennek ismeretében az oktatók, közreműködők kiválasztása és felkérése. A helyszín kiválasztása – 1 év K.: Oktatás – 3 év H.: Visszacsatolás – 3 év
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: Legalább 30 %-os érdeklődés. K.: Legalább 30 %-os részvétel. H.: Pozitív visszacsatolás, esetlegesen további oktatási igény.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati források, szponzorok, önkormányzati támogatás.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Érdeklődés hiánya. – Csökkentésük eszköze: népszerűsítés
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

6.)

Intézkedés címe:	Az idős korúak, az esetlegesen egyedül élők (szubjektív) biztonságérzetének javítása
Feltárt probléma megnevezése	Az idős korúak, az esetlegesen egyedül élők szubjektív biztonságérzetének javítása érdekében az önkormányzat a polgárőrséggel együttműködve működteti a jelzőrendszeri tevékenységet és e mellett a polgárőrök a veszélyeztetett, önmaguk ellátásában jelentősen akadályozott időskorúaknak a szubjektív biztonságérzetét növelő személyes gondoskodásban is szerepet vállal. Működteti és fenntartja továbbá a „Figyelő Szemek” mozgalmat, amely ugyancsak a helyi közbiztonság fenntartását és hatékonyabbá tételét célozza. Gondosóra népszerűsítése, hozzájutás elősegítése
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A program célja az időskorúak (szubjektív) biztonságérzetének javítása. R.: A Polgárőrséggel való szerződés előkészítése és megkötése. Igényfelmérés az érintettek bevonásával. K.: A tevékenység megkezdése. H.: A tevékenység folytatása. A tevékenység koordinálása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	MNTFS 2030
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, szerződés előkészítés, szerződés megkötése, a tevékenység folytatása, koordinálása.

Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, nyugdíjasklub, időskorú magánszemélyek, polgárőrség, rendőrség.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: Igényfelmérés, szerződés előkészítés, szerződéskötés – 2013. december 31-ig. K.: Tevékenység megkezdése: 2014. január 1-től. H.: Tevékenység folytatása – 5 év
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: Szerződés megkötése.
	K.: Tevékenység megkezdése. H.: Pozitív visszacsatolás, folyamatos és sikeres működés.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A polgárőrségnek nyújtott rendszeres támogatáson túl nem igényel további önkormányzati támogatást.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Érdeklődés hiánya. – Csökkentésük eszköze: népszerűsítés
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

7.)

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élő emberek tájékoztatása az őket érintő kérdésekről.
Feltárt probléma megnevezése	A település önkormányzata vállalja, hogy az elkövetkező 5 évben hivatalos honlapján, esetlegesen a hivatalos honlapjáról elérhető linkről tájékoztatja a fogyatékkal élő embereket a helyi, őket érintő önkormányzati döntésekről; akadálymentes látogatható programlehetőségekről; akadálymentes kulturális intézmények elérhetőségeiről; akadálymentesen látogatható sportolási lehetőségekről; akadálymentesen igénybe vehető szálláshelyekről; akadálymentes oktatási intézmények elérhetőségeiről; akadálymentes egészségügyi intézmények elérhetőségeiről.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy a fogyatékkal élő emberek minél könnyebben hozzájuthassanak az őket érintő, releváns információkhoz.
	R.: Információforrások, műszaki lehetőségek felmérése. K.: A honlapon az elérhetőség megteremtése. H.: Elégedettségi felmérés, a megjelenés fenntartása.
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Közterületek akadálymentesítése, járdák felújítása
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	MNTFS 2030
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Információforrások, műszaki lehetőségek felmérése. A honlapon az elérhetőség megteremtése. Elégedettségi felmérés, a megjelenés fenntartása.

Az intézkedés felelőse	Polgármester, jegyző, mozgássérült klub, internetszolgáltató, egyéb szakemberek.
Az intézkedés megvalósításának határideje	R.: Információforrások, műszaki lehetőségek felmérése - 3 hónap
	K.: A honlapon az elérhetőség megteremtése – 4 hónap
	H.: Elégedettségi felmérés, a megjelenés fenntartása: 1-5 év
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R.: 1 éves folyamatos és rendszeres megjelenés.
	K.: Az érdeklődés növekedése. H.: Az érdeklődés fenntartása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Jelentős anyagi ráfordítást nem igényel.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Érdeklődés hiánya. – Csökkentésük eszköze: népszerűsítés, újszerű-megújuló témák, friss hangvétel
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás országos szakmapolitikai stratégiaikhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felölése	Az intézkedés és megvalósításának határvidéke	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinak fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma											
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Munkanélküliség	Munkanélküliség információhiány	Biztosított (gazdasági program)	MNTFS 2030	Info áramlás, képzési progr., közvetítés	Polgármester, jegyző	2027.06.30	Visszajelzések, referenciák	Humán; állami, pályázati	5 év	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
2	Szabadidő	Differenciált programok	Szabadidő hasznos eltöltése (gazdasági program)	MNTFS 2030	Igényfelmérés, programszervezés és	Jegyző, családszolgálat	2026.10.31.	Nincsenek csellenegők, baráti közösségek	Humán, önkorm	5 év	nem releváns
3	Egészségnap	Egészségvéd	Biztosított (gazdasági program)	MNTFS 2030	Igényfelmérés, programszervezés és	Jegyző, családszolgálat	2025.06.30.	Egészség, info átadás	Humán, önkorm, pályázat		nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége lsd. gyerekek											
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
4	Aktív időskor	információhiány	Info átad	MNTFS 2030	Igényfelm., megj szerv	Polgármester, jegyző	2024.12.31.	Info átad	Humán	1-5 év	nem releváns
5	Generációk	Generációk	Tapasztalat átad	MNTFS 2030	Igényfelm., progr szerv	Polgármester, jegyző	2026.12.31.	Info átad, sikeres tanfolyamok	Humán, önkorm, pályázat, szponzor	3 év	nem releváns
7	Biztonságérzet jav	Biztonságérzet hiánya	Biztosított (gazdasági program)	MNTFS 2030	Együttműködés polgármesterrel	Polgármester, jegyző	2024.12.31.	Positív visszacsatolás	Humán, önkorm támogatás	5 év	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
9	Tájékoztatás	Ennek hiánya	Biztosított (gazdasági program)	MNTFS 2030	Info átad	Jegyző	2025.10.31.	Positív visszacsatolás	Humán	5 év	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

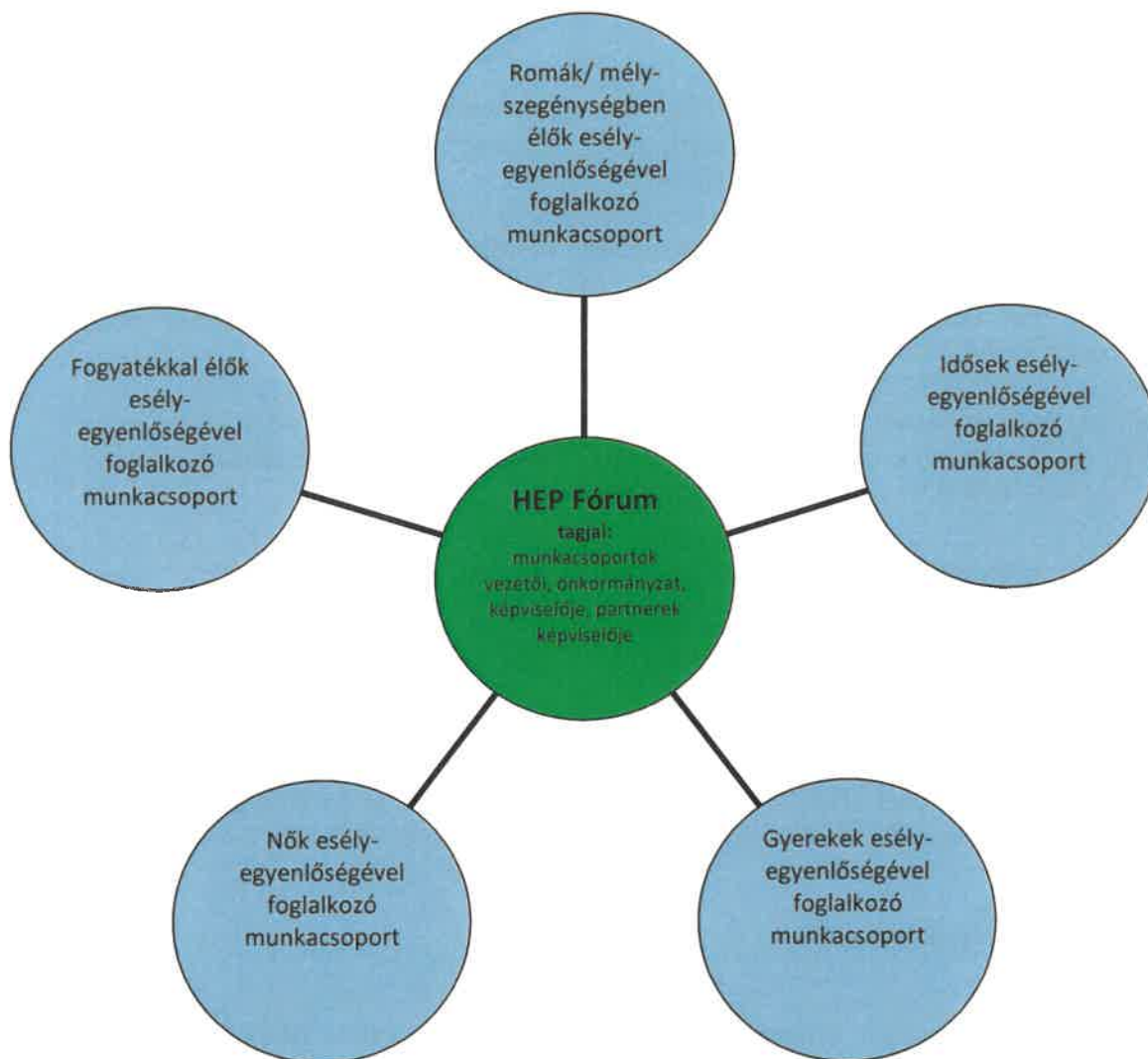
3.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk 2 ezer fő feletti településeken az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzat elnöke,

- önkormányzati képviselők,
- közoktatási intézmények vezetői
- egészségügyi ellátásban résztvevők,
- szociális gondozó, családsegítő,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a

hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért a családgondozó, a szociális gondozó, a jegyző és a polgármester felel. Koordináló szerepköre a jegyzőnek van. Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével. Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Pusztavám Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Pusztavám Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 46/2024.(III.20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet: képviselő-testületi határozat

Kelt: Pusztavám, 2024.03.20.

Dr. Iván Szilvia
.....
Dr. Iván Szilvia jegyző

